

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมายความว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่น ซึ่งพนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยสุจริตเที่ยงธรรม และปราศจากอคติ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบ ข้อ ๕ ของระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยตำแหน่งและอำนาจของพนักงานอัยการ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ อัยการสูงสุดจึงวางระเบียบดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ชื่อระเบียบ

ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ วันใช้บังคับ

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ยกเลิกระเบียบ

ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗
- (๒) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗
- (๓) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๔) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๕) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๘
- (๖) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๙
- (๗) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๘) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๙) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ บทนิยาม

ในระเบียบนี้

“อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“รองอธิบดีอัยการ” หมายความว่า รองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“อัยการศาลสูง” หมายความว่า พนักงานอัยการที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์และฎีกาภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ

“หัวหน้าพนักงานอัยการ” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีประจำศาลชั้นต้นหรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“ผู้กลั่นกรองงาน” หมายความว่า พนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมาซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กลั่นกรองงาน

“สำนักงานคดีอาญา” หมายความว่า สำนักงานคดีอาญา สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ สำนักงานคดีอาญาธนบุรี สำนักงานคดีอาญาเสพติด สำนักงานคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร สำนักงานคดีพิเศษ สำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานคดีศาลแขวง สำนักงานต่างประเทศ สำนักงานคดีล้มละลาย สำนักงานการสอบสวน สำนักงานคดีคุ้มครองสิทธิ สำนักงานคดีอาญาตลิ่งชัน สำนักงานคดีอาญาพระโขนง สำนักงานคดีอาญามินบุรี และสำนักงานคดีที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดี

“สำนักงานอัยการจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง และสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด

“การดำเนินคดี” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาของพนักงานอัยการ

“คดีวิสามัญฆาตกรรม” หมายความว่า คดีฆาตกรรมที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่

“คดีสำคัญ” หมายความว่า คดีที่มีความสำคัญโดยฐานความผิด โดยฐานะของผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้เสียหาย คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล หรือคดีที่ประชาชนสนใจ รวมถึงคดีประเภทอื่นหรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมนตรีมีนโยบายป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดให้ถือปฏิบัติ

“วิธีการเพื่อความปลอดภัย” หมายความว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

“การติดตามพฤติการณ์” หมายความว่า การสดับรับฟังความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ที่เป็นไปเกี่ยวกับความประพฤติของจำเลยผู้ถูกศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ เจ้าพนักงาน พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง

ข้อ ๕ ผู้ตีความและวินิจฉัยปัญหา

อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ผู้รักษาการตามระเบียบ

อัยการสูงสุดมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ภาค ๑ บททั่วไป

ลักษณะ ๑ หลักการ

ข้อ ๗ ภารกิจของพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรม การรักษาผลประโยชน์ของรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยจักต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว เท้าเทียมกันและเป็นธรรม กับทั้งต้องกระทำให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาแก่ประชาชน

ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและจำเลย ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นด้วย ส่วนบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหาย และพยาน พนักงานอัยการพึงให้ความคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ ๘ หลักการดำเนินคดี

พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระของพนักงานอัยการ การเรียกคืนสำนวน การเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดี หรือการโอนสำนวนจะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า เป็นกรณีที่จะเสียความเป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยสุจริต รวดเร็ว เที่ยงธรรม และปราศจากอคติ ทั้งปวง ให้ผู้บังคับบัญชาเรียกคืนสำนวน หรือโอนสำนวนโดยเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน แล้วให้รายงานอธิบดีอัยการหรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

ข้อ ๙ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ

อธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผน จัดองค์กรบริหารงานบุคคล อำนวยการ ประสานงาน การปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด รองจากอธิบดีอัยการ มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการ ประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดและอธิบดีอัยการ

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการ ประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ และรองอธิบดีอัยการ

ข้อ ๑๐ การมอบหมายให้ดำเนินคดี

การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดการแบ่งภาระหน้าที่ หรือมอบหมายงานให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกสำนวนคดีหนึ่งคดีใดที่อยู่ในเขตอำนาจมาตรวจสอบพิจารณาหรือดำเนินคดีเสียเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดดำเนินคดีแทนก็ได้ และในกรณีที่เห็นควรกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง เว้นแต่ความเห็นหรือคำสั่งเดิมนั้นเป็นของอธิบดีอัยการ ให้เสนออัยการสูงสุดหรือรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๑ การหารือ

ในกรณีมีความจำเป็นจะต้องหารือในปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หารือไปยังอัยการสูงสุด โดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ ๑๒ การอุดช่องว่างของระเบียบ

ในกรณีที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควร โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

ข้อ ๑๓ การร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ

ในการดำเนินคดี หากจำเป็นต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมาย และไม่ให้เสียหายแก่ราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ ๑๔ การรายงานข้อบกพร่องของกฎหมาย

ในการดำเนินคดี หากพบข้อบกพร่องหรือช่องว่างของกฎหมาย ให้พนักงานอัยการรับรายงาน พร้อมด้วยความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขโดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ไม่ว่าคดีจะเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๑ การอำนวยความสะดวก

ข้อ ๑๕ บทบาทของพนักงานอัยการ

พนักงานอัยการเป็นนายแผ่นดิน และเป็นตัวแทนของแผ่นดินในการตรวจสอบและค้นหาความจริงในคดีอาญา การควบคุมการดำเนินคดีของรัฐ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ข้อ ๑๖ พนักงานอัยการกับการสอบสวน

การให้คำแนะนำปรึกษาในการสืบสวนและสอบสวน การเข้าร่วมในการสอบสวนและร่วมทำสำนวนสอบสวนตามที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ เป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่พนักงานอัยการที่พึงกระทำ ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพ เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของรัฐ

ข้อ ๑๗ การให้คำแนะนำปรึกษาและเข้าร่วมสอบสวน

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ได้ขอความร่วมมือพนักงานอัยการให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน หรือขอให้เข้าร่วมในการสอบสวนนั้น พนักงานอัยการพึงให้คำแนะนำปรึกษา หรือเข้าร่วมในการสอบสวน แล้วทำบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดเพื่อทราบ

ข้อ ๑๘ กรณีพนักงานสอบสวนบกพร่องหรือไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ในการดำเนินคดี ถ้าพนักงานอัยการไม่ได้รับความร่วมมือหรือพบข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวน อันอาจทำให้คดีเสียหายได้ พนักงานอัยการอาจแนะนำพนักงานสอบสวนโดยตรงหรือทำหนังสือแจ้งข้อบกพร่องและวิธีแก้ไขหรือป้องกัน โดยทำเป็นความเห็นเสนอไปยังผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการหรืออัยการสูงสุดเพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวน

หมวด ๒ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ข้อ ๑๙ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชนให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เมื่อความปรากฏต่อพนักงานอัยการเองหรือจากการร้องขอว่า มีการกระทำความซึ่งกระทบสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชน พนักงานอัยการต้องรีบดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ ๒๐ วิธีปฏิบัติเบื้องต้น

เมื่อมีกรณีที่จะต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามข้อ ๑๙ กล่าวคือ เมื่อปรากฏว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ระหว่างสอบสวนตามนัยมาตรา ๗๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือเมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกคุมขังในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามนัยมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ไม่ว่ากรณีจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังจากที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนหรือได้มีการสอบสวนเรื่องนั้นหรือไม่ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งจ่ายเรื่องให้พนักงานอัยการคนใดคนหนึ่งดำเนินการโดยไม่ชักช้า และจัดลงสารบบคดีเป็นคดีประเภทคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อ ๒๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอและการตรวจสอบข้อเท็จจริง

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือสามี ภริยา หรือญาติของผู้นั้น หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังมีสิทธิยื่นคำร้องขอตามหมวดนี้

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่อไปให้พนักงานอัยการดำเนินการตรวจสอบโดย

(๑) แจ้งให้บุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาพบพนักงานอัยการแล้วสอบปากคำไว้

(๒) ถ้าจำเป็น ให้ออกคำสั่งเรียกบุคคลที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำต่อพนักงานอัยการตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) ดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควร

การบันทึกคำให้การหรือบันทึกอื่นใดตามความในข้อนี้ ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ การพิจารณาและสั่งสำนวน

เมื่อพนักงานอัยการได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจนสิ้นกระแสความแล้ว ให้พิจารณาทำความเข้าใจเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่งยื่นคำร้องหรือสั่งยุติเรื่อง

ข้อ ๒๓ การดำเนินการตามมาตรา ๗๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๗๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะไม่มีความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวนให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายปล่อยผู้ต้องหาไปทันที

กรณีที่ไม่มีความจำเป็นต้องขังบุคคลไว้ระหว่างสอบสวน เช่น ไม่มีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไม่มีพฤติการณ์ว่าจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

ข้อ ๒๔ การดำเนินการคุ้มครองบุคคลผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นกรณีจะต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะบุคคลต้องถูกคุมขังในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อย

ข้อ ๒๕ การส่งยุติเรื่องตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่มีมูลเพียงพอที่จะดำเนินการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งยุติเรื่องและเสนออธิบดีอัยการเพื่อทราบ แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบด้วย

คำสั่งยุติเรื่องของพนักงานอัยการตามวรรคหนึ่ง ไม่ตัดสิทธิที่จะร้องขอต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานอัยการให้ทบทวนคำสั่งนั้น

**หมวด ๓
การลงสารบบ**

ข้อ ๒๖ การรับสำนวนการสอบสวนและการลงสารบบ

ก่อนรับสำนวนการสอบสวน ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบบุคคลหรือพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนแล้ว ให้ดำเนินการลงรับสำนวนเข้าไว้ในสารบบ

การดำเนินการตามข้อนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๒๗ ประเภทของสารบบและแบบพิมพ์

ประเภทของสารบบความอาญาและสำนวน การบันทึกสารบบ การจำหน่ายสารบบและแบบพิมพ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

**ลักษณะ ๒
กระบวนการก่อนฟ้องคดี**

**หมวด ๑
การรับสำนวนและการจ่ายสำนวน**

ข้อ ๒๘ การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด

การรับสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น หมายถึง สำนวนที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้และไม่มีผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้

(๒) สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยตัวชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียกตามมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายถึง สำนวนที่มีผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขัง หรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน

หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ซึ่งเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวน แม้ว่าผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวจะถูกสอบสวนเกินกำหนดเวลาสามเดือนหรือหกเดือน ตามความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วก็ตาม

(ข) หากผู้ต้องหาซึ่งอยู่ต้องเป็นกรณีที่ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการผู้รับสำนวนไว้จะยื่นฟ้องได้

(ค) ถ้าผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นนั้น ให้นำความในข้อ ๒๑๒ มาใช้บังคับ

(ง) กรณีพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว และต่อมาพนักงานสอบสวนไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้เนื่องจากหลบหนี

ข้อ ๒๙ การส่งจ่ายสำนวน และการคืนสำนวน

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชา และต้องลงชื่อในคำสั่งพร้อมวันเดือนปีที่สั่ง แม้จะส่งจ่ายให้ตนเองก็ตาม และการคืนสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

กรณีที่คำสั่งหรือระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติเป็นกรณีเฉพาะเรื่องไว้ การคืนสำนวนการสอบสวนในกรณีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้น ให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้น ๆ ส่งสำนวนคดีนั้นคืนพนักงานสอบสวนเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ

ข้อ ๓๐ การจ่ายสำนวนคดีสำคัญ

คดีสำคัญ หากหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นสมควร จะส่งจ่ายสำนวนให้องค์คณะหรือคณะทำงานเป็นผู้พิจารณาก็ได้ และให้ระบุชื่อพนักงานอัยการหนึ่งคนเป็นเจ้าของสำนวน

คดีอาญานอกจากที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นสมควร จะดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้

หมวด ๒

การสอบสวนเพิ่มเติม การส่งพยานมาให้เพื่อซักถาม และการแจ้งข้อหา

ข้อ ๓๑ อำนาจสอบสวนเพิ่มเติม

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นว่า การสอบสวนยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมต่อไป

ข้อ ๓๒ การตรวจพิจารณาสำนวน

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญกับสำนวนทุกประเภท ต้องพิจารณาและสั่งสอบสวนเพิ่มเติมให้เสร็จสิ้นกระเสาะความด้วยความรอบคอบและรวดเร็ว แล้วจึงมีความเห็นและคำสั่ง

ข้อ ๓๓ หลักการทั่วไปในการตรวจพิจารณาสำนวน

พนักงานอัยการต้องตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวน และพิจารณาสั่งสำนวนโดยละเอียดรอบคอบ

พนักงานอัยการต้องทำความเข้าใจในสำนวนการสอบสวน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการสอบสวน โดยระบุวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(๒) การพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนว่าเป็นพยานหลักฐานซึ่งน่าจะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้หรือไม่ เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ รวมทั้งคำให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

(๓) แนวทางการดำเนินคดีจากพยานหลักฐาน คำรับสารภาพ และข้อกฎหมายจะทำให้ศาลลงโทษได้หรือไม่

(๔) คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามฐานความผิดและบทกฎหมายใด คำขอตามที่กฎหมายกำหนด การขอเพิ่มโทษ การขอบวกโทษหรือกำหนดโทษ การนับโทษต่อจากคดีอื่น และคำสั่งเกี่ยวกับของกลางในคดีรวมทั้งมาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนมีทั้งปรากฏตัวผู้กระทำความผิด และไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้ถือว่าเป็นสำนวนปรากฏตัวผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการไม่ต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด

ข้อ ๓๔ การลงนามในคำฟ้อง

กรณีมีคำสั่งฟ้อง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง เว้นแต่ กรณีจำเป็นและเร่งด่วน ให้พนักงานอัยการผู้มีอาวุโสถัดลงมาเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ในกรณีที่มีคำสั่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี ให้หัวหน้าคณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ข้อ ๓๕ การสอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีความเห็นหรือคำสั่ง

ก่อนมีความเห็นหรือคำสั่ง ให้พนักงานอัยการพิจารณาพยานหลักฐานในคดีให้ได้ความแน่ชัดเสียก่อนว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดหรือไม่ หากยังไม่แน่ชัดก็ให้สั่งสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามตามรูปคดี

การสั่งสอบสวนเพิ่มเติม หรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามตามรูปคดี ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ในคดีที่แม้จะมีคำรับสารภาพของผู้ต้องหาอยู่แล้วก็ตาม ควรพิจารณาพยานหลักฐานให้แน่ชัดเสียก่อนตามนัยแห่งวรรคหนึ่ง

ข้อ ๓๖ การสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม

เมื่อผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องในคดี ร้องขอต่อพนักงานอัยการว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการสอบสวน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานให้การโดยไม่สมัครใจหรือให้การขัดต่อความจริง หรือเมื่อมีเหตุอื่นที่เห็นสมควรและพนักงานอัยการเห็นว่า การซักถามพยานจะได้ความชัดเจนและรวดเร็วกว่าการสอบสวนเพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนส่งพยานคนใดมาให้ซักถาม

ในการชักถามพยาน พนักงานอัยการจะต้องกระทำร่วมกับหัวหน้าพนักงานอัยการหรือพนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมาตามลำดับ และในกรณีที่พนักงานสอบสวนประสงค์จะขอฟังการชักถามด้วยก็ให้เปิดโอกาสให้ฟังได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้ชักถามบันทึกถ้อยคำของพยานที่ชักถามตามแบบและวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม

ข้อ ๓๗ การพิจารณาฐานความผิดและการแจ้งข้อหาเพิ่มเติม

การพิจารณาฐานความผิด ย่อมพิจารณาจากการกระทำที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหา พนักงานอัยการจะพิจารณาแต่เฉพาะฐานความผิดที่พนักงานสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบและมีความเห็นไว้เท่านั้นไม่ได้ หากการกระทำที่กล่าวหาเป็นความผิดฐานอื่นด้วย ให้พนักงานอัยการพิจารณาสิ่งคดีในความผิดฐานอื่นนั้นด้วย แต่ก่อนสิ่งคดีให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในเรื่องการแจ้งข้อหาให้ครบถ้วนเสียก่อน

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานอื่นต่างจากความเห็นของพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการให้มีการแจ้งข้อหาตามนัยวรรคหนึ่งเสียก่อน

ข้อ ๓๘ การแจ้งข้อหาเพิ่มเติมกรณีฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานใดฐานหนึ่ง เช่น ลักทรัพย์หรือรับของโจร และในกรณีนั้นพนักงานอัยการเห็นว่าอาจฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษผู้ต้องหาได้ และพนักงานอัยการได้เลือกฟ้องดังกล่าว ให้ดำเนินการให้มีการแจ้งข้อหาเสียก่อน

ข้อ ๓๙ อำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนชั้นสูตรพลิกศพตามความในวรรคห้าของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว หากสำนวนชั้นสูตรพลิกศพยังขาดตกบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์พอที่จะส่งไปให้ศาลทำการได้ส่วน ให้พนักงานอัยการดำเนินการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมต่อไป

หมวด ๓

การตรวจพิจารณาและการส่งสำนวน

ส่วนที่ ๑

หลักการทั่วไป

ข้อ ๔๐ การดำเนินคดีของข้าราชการอัยการชั้น ๕ และชั้น ๖

ข้าราชการอัยการชั้น ๕ และข้าราชการอัยการชั้น ๖ ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการเมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้ดำเนินคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ และเมื่อสั่งคดีแล้วให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ กรณีมีคำสั่งฟ้องให้เสนอความเห็นและคำสั่ง

พร้อมด้วยร่างคำฟ้อง เว้นแต่การดำเนินคดีแก่ต่างคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามหมวดว่าด้วยการดำเนินคดีแก่ต่างคดีอาญา การเสนอเพื่อทราบ ให้เสนอก่อนยื่นคำฟ้อง เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการมีความเห็นและคำสั่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจเสนอเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้อง เช่น คดีจะขาดอายุความฟ้องร้อง หรือเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย ให้เสนอเพื่อทราบภายหลังยื่นคำฟ้องโดยเร็ว

ข้อ ๔๑ การดำเนินคดีของข้าราชการอัยการชั้น ๑ ถึงชั้น ๔

ข้าราชการอัยการชั้น ๔ ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่ง เว้นแต่คดีนั้น ทุกฐานความผิดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี และหรือมีโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้ส่งคดีนั้น ได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ แต่ต้องเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบทันที และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของข้อ ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การดำเนินคดีแก่ต่างคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามหมวดว่าด้วยการดำเนินคดีแก่ต่างคดีอาญา

ข้าราชการอัยการชั้น ๒ และข้าราชการอัยการชั้น ๓ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอผู้ก้ำนกรองงานเพื่อทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่ง เว้นแต่คดีนั้นทุกฐานความผิดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี และหรือมีโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้ผู้ก้ำนกรองงานส่งคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ โดยให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม กรณีที่สำนักงานอัยการใดไม่มีผู้ก้ำนกรองงาน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจรอได้ ให้ทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

สำนวนคดีปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ถ้าเห็นควรสั่งฟ้องให้เสนอร่างคำฟ้องด้วย

สำนวนคดีดังนี้ หากมิใช่คดีที่เห็นควรมีคำสั่งไม่ขอรับของกลาง หรือคดีสำคัญ ให้ผู้ก้ำนกรองงานพิจารณาสั่งคดีไปได้โดยไม่ต้องเสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ ได้แก่

(๑) สำนวนคดีฟ้องด้วยวาจา

(๒) สำนวนคดีปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา

(ก) คดีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ซึ่งพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนและผู้ก้ำนกรองงานเห็นควรสั่งฟ้อง

(ข) คดีที่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบ ในกรณีเห็นว่าการเปรียบเทียบชอบ

(๓) สำนวนคดีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด เฉพาะกรณีสั่งให้งดการสอบสวน

กรณีที่จะมอบหมายให้มีผู้ก้ำนกรองงานมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ให้หัวหน้าพนักงานอัยการมอบหมายพนักงานอัยการโดยคำนึงถึงลำดับอาวุโสและความเหมาะสมแล้วรายงานให้อธิบดีอัยการทราบ

ในการส่งจ่ายสำนวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการระบุชื่อผู้ก้ำนกรองงานในการส่งจ่ายสำนวน การสอบสวนให้พนักงานอัยการด้วย

ข้าราชการอัยการชั้น ๑ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งจ่ายสำนวนคดีที่เหมาะสมกับสถานภาพ โดยระบุชื่อพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ร่วมตรวจสอบสำนวนด้วย ทั้งนี้ เมื่อข้าราชการอัยการชั้น ๑ ตรวจสอบสำนวนแล้ว ให้ทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป

ข้อ ๔๒ การพิจารณาคดีสำคัญ

คดีสำคัญในกรณีที่จะมีคำสั่งไม่ฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่งทั้งคดี เมื่ออธิบดีอัยการมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ ๔๓ การทบทวนความเห็นหรือคำสั่ง

ในคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนกระทำความผิดในคดีเดียวกัน และได้ฟ้องผู้ต้องหาบางคนที่ได้ตัวไว้แล้ว แต่ศาลพิพากษายกฟ้องในเหตุลักษณะคดีและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้พนักงานอัยการทบทวนความเห็นหรือคำสั่งสำหรับผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ หรือที่ยังไม่ได้ยื่นฟ้อง และให้นำความในวรรคสามของข้อ ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๔ การดำเนินการเกี่ยวกับคดีที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท.

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนที่มีผู้ต้องหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากเห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของเจ้าพนักงานตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนคืนพนักงานสอบสวน เพื่อส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานดังกล่าวพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๔๕ การแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี

เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีหรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง แล้วแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวนั้น หากพนักงานสอบสวนเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ให้ทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวน

ส่วนที่ ๒**เอกภาพในการดำเนินคดี****ข้อ ๔๖ ความเป็นเอกภาพในการสั่งคดี**

ในการสั่งคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนและหรือมีหลายฐานความผิด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลต่างศาลกัน ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ก่อนพิจารณาสั่งคดี ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนตรวจสอบไปยังสำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องว่าได้รับสำนวนคดีแล้วหรือไม่ หากสำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้รับสำนวน ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนสั่งคดีไปได้ แล้วแจ้งผลการสั่งคดีให้สำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องทราบโดยด่วน

สำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับสำนวนคดี หากจะสั่งคดีไปในแนวทางเดียวกันกับสำนักงานอัยการที่สั่งคดีไปแล้ว ก็ให้สั่งคดีไปได้ แต่หากจะสั่งคดีขัดแย้งกัน ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการพิจารณา หากอธิบดีอัยการเห็นพ้องกันกับสำนักงานอัยการที่สั่งคดีไปแล้ว ก็ให้สั่งคดีได้ หากเห็นขัดแย้งกัน ให้เสนอสำนวนคดีให้รองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(๒) กรณีที่ตรวจสอบตาม (๑) แล้ว ปรากฏว่าสำนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องต่างได้รับสำนวนคดีแล้ว ก่อนพิจารณาสั่งคดี ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องประสานกันว่าจะสั่งคดีไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่ หากจะสั่งคดีไปในแนวทางเดียวกัน ก็ให้สั่งคดีไปได้

หากจะสั่งคดีขัดแย้งกัน ให้แต่ละสำนักงานอัยการทำความเข้าใจความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นไปยังอธิบดีอัยการของแต่ละสำนักงานอัยการพิจารณา หากอธิบดีอัยการเห็นพ้องกัน ก็ให้สั่งคดีไปได้ แต่ถ้าเห็นขัดแย้งกันให้เสนอรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

(๓) สำหรับในต่างจังหวัด เฉพาะกรณีที่การสั่งคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน และหรือมีหลายฐานความผิด ซึ่งอยู่ในท้องที่จังหวัดเดียวกัน แต่เขตอำนาจศาลต่างศาลกัน ให้อัยการจังหวัดที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเสนอสำนวนดังกล่าวให้อัยการจังหวัดของสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบการดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัดซึ่งมีศาลจังหวัดสาขาหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในศาลจังหวัดเป็นผู้พิจารณาสั่ง

แต่ถ้าเป็นกรณีที่คดีประเภทดังกล่าว อยู่ในท้องที่สำนักงานอัยการภาคเดียวกัน แต่ต่างจังหวัดกัน ในกรณีเช่นว่านี้ให้อัยการจังหวัดที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเสนอสำนวนตามลำดับชั้นให้อธิบดีอัยการภาคนั้น ๆ เป็นผู้พิจารณาสั่ง

กรณีที่คดีประเภทดังกล่าว อยู่ในท้องที่สำนักงานอัยการต่างภาคกัน ในกรณีเช่นว่านี้ให้หัวหน้าพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเสนอสำนวนตามลำดับชั้นให้อธิบดีอัยการของแต่ละสำนักงานเป็นผู้พิจารณา หากอธิบดีอัยการเห็นพ้องกันก็ให้สั่งคดีไปได้ แต่ถ้าเห็นขัดแย้งกันให้เสนอรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ในการพิจารณาสั่งคดีดังกล่าว หากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาในการมัดฟ้องและการฝากขัง ให้พนักงานอัยการประสานงานกับพนักงานสอบสวน ให้รีบส่งสำนวนคดีประเภทนี้ไปยังพนักงานอัยการผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งคดีในแต่ละกรณีโดยเร็ว นอกจากนี้ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงหลักการดำเนินคดีเด็กหรือเยาวชนด้วย เนื่องจากใช้หลักและวิธีการแตกต่างจากผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ การสั่งคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชน จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการสั่งคดีในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ใหญ่ก็ได้

ข้อ ๔๗ การดำเนินคดีความผิดกรรมเดียวที่อาจถูกดำเนินคดีหลายครั้ง

การดำเนินคดีความผิดกรรมเดียวที่อาจถูกดำเนินคดีหลายครั้ง เช่น การดำเนินคดีในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ที่ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้หลายท้องที่ ให้สำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว มีคำสั่งสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ว่าความว่าผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ใดบ้าง และให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) หากมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ แต่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการภาคเดียวกัน ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องมีความเห็นและคำสั่งไปยังสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการภาคนั้น ๆ เป็นผู้พิจารณาสั่ง แล้วให้สำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการภาครายงานอัยการสูงสุดทราบ เพื่อให้สำนักงานคดีกิจการอัยการสูงสุดจัดเก็บเป็นข้อมูลไว้

(๒) หากมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ แต่อยู่ในความรับผิดชอบต่างสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการภาค หรือกรณีมีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหลายท้องที่แต่ไม่ได้ความว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ในท้องที่ใดบ้าง ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานคดีกิจการอัยการสูงสุดโดยไม่ต้องมีความเห็นและคำสั่ง ให้สำนักงานคดีกิจการอัยการสูงสุดมีหน้าที่ตรวจพิจารณาสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าว

แล้วทำความเห็นเสนอรองอัยการสูงสุดที่ได้รับมอบหมาย และให้รองอัยการสูงสุดส่งคดีทั้งเรื่อง รวมทั้งสั่งการให้ดำเนินการเพื่อความเป็นเอกภาพในการอำนวยความยุติธรรมด้วย

(๓) ให้สำนักงานคดีกิจการอัยการสูงสุดจัดเก็บและพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับคดีดังกล่าวให้ทันสมัยและครบถ้วน เพื่อความเป็นเอกภาพในการอำนวยความยุติธรรม และเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ส่วนที่ ๓ เงื่อนไขของบังคับคดี

ข้อ ๔๘ การออกคำสั่งกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับ

ในการพิจารณาสำนวนการสอบสวน ให้พนักงานอัยการพิจารณาเรื่องเงื่อนไขของบังคับคดีก่อน และพนักงานอัยการพึงระมัดระวังในเรื่องเงื่อนไขของบังคับคดีตลอดเวลาการดำเนินคดี

เงื่อนไขของบังคับคดี ได้แก่

(๑) ผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย

(๒) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) คดีเล็กน้อยตามมาตรา ๓๗ (๑) และ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) คดีเล็กน้อยตามมาตรา ๓๗ (๒) และ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๕) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง

(๖) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดเล็กน้อยเช่นนั้น

(๗) เมื่อคดีขาดอายุความ

(๘) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

(๙) เมื่อคดีเป็นความผิดต่อส่วนตัวและมีได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ

(๑๐) เมื่อคดีเป็นความผิดต่อส่วนตัวและผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้ว ไม่ว่าจะได้ยื่นฟ้องก่อนหรือหลังจากที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวน และไม่ว่าคดีที่ผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วนั้นศาลจะพิพากษาแล้วหรือไม่

(๑๑) เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีนั้นแล้ว และไม่มีหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหาได้

(๑๒) มีเหตุสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามกฎหมายอื่น

กรณีที่เกิดคดีใหม่เงื่อนไขของบังคับคดีในวรรคสองนอกจาก (๔) ให้พนักงานอัยการสั่งคดีว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะ ... (ระบุเงื่อนไขของบังคับคดีหรือเหตุตามกฎหมายอื่น) ...” โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๕ หรือมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีที่เกิดคดีใหม่เงื่อนไขของบังคับคดีในวรรคสอง (๔) ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามหลักการปฏิบัติและการสั่งคดีเปรียบเทียบตามข้อ ๗๙ และข้อ ๘๐

การสั่งยุติการดำเนินคดีในวรรคสาม ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาออกคำสั่ง แล้วเสนอสำนวนให้ผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการสั่งคดีตามข้อนี้ พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้ส่งพยานมาเพื่อซักถามได้

เมื่อมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามวรรคสามแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งยุติการดำเนินคดีแก่พนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว

ถ้าความปรากฏภายหลังว่าเหตุในการออกคำสั่งตามข้อนี้ไม่ถูกต้องหรือมีเหตุที่ต้องเพิกถอนคำสั่งให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็น แล้วส่งสำนวนพร้อมความเห็นไปให้อธิบดีอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น เว้นแต่อธิบดีอัยการเป็นผู้ออกคำสั่ง ให้ทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดหรือรองอัยการสูงสุดผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ ๔๙ การออกคำสั่งกรณีสิทธิฟ้องคดีอาญาระงับไปในชั้นศาล

ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่า สิทธิฟ้องคดีอาญาได้ระงับตามข้อ ๔๘ ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นหรืออัยการศาลสูงแถลงข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศาลทราบ

ถ้าความปรากฏต่อศาลเองว่า สิทธิฟ้องคดีอาญาระงับหรือตามที่พนักงานอัยการได้แถลงตามวรรคหนึ่งและศาลได้สอบถามพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการประจำศาลชั้นต้นเป็นผู้แถลงข้อเท็จจริงให้ศาลทราบ

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดี หรือมีคำพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุสิทธินำคดีอาญามาฟ้องได้ระงับตามข้อ ๔๘ ถ้าเป็นกรณีตามข้อ ๔๘ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๘) และ (๑๒) ให้อัยการศาลสูงเป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี ทั้งนี้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเห็นว่ามีใช้กรณีตามข้อ ๔๘ ดังกล่าว ให้อุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป

ในกรณีตามวรรคสาม คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว และสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ส่วนที่ ๔

การปล่อยชั่วคราว

ข้อ ๕๐ หลักการในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

การกระทำของรัฐที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ จะกระทำต่อเมื่อกรณีมีความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น เหตุนี้การควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามปกติจึงต้องพิจารณาว่าเป็นกรณีที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือไม่ด้วย ฉะนั้น หากกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็นที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือกรณีคดีมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นความผิดและมีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควร จึงเป็นกรณีที่ต้องนำเหตุดังกล่าวมาพิจารณาว่าจำเป็นต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อดำเนินคดีต่อไปหรือไม่ด้วยเช่นกัน

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการที่จะเอาตัวบุคคลนั้นไว้ในอำนาจรัฐตามนัยดังกล่าวมาแล้วในวรรคหนึ่ง โดยพิจารณาชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งขัดแย้งกัน หากเห็นว่าสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะถูกระทบเกินความจำเป็นหรือเกินสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เมื่อเห็นว่าไม่มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไม่มีเหตุอื่นที่จำเป็นและสมควรแล้ว พนักงานอัยการต้องปล่อยตัวบุคคลหรืออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามคำร้องขอเสมอ

ข้อ ๕๑ การพิจารณาและสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

ในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา พนักงานอัยการต้องพิจารณาโดยเร็ว

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้สั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยจะต้องบันทึกเหตุผลในการสั่งไว้ให้ชัดเจน ในกรณีสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว พนักงานอัยการต้องแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ตัดสิทธิในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวใหม่

ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอื่นที่กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจควบคุมผู้ต้องหา พนักงานอัยการจะสั่งควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบวันและเวลานัดเพื่อมาพบพนักงานอัยการตามกำหนด หากไม่ลงลายมือชื่อให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป พนักงานอัยการพึงตระหนักว่ากฎหมายมิได้บัญญัติให้ต้องมีหลักประกันด้วยเสมอไป

ในการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน ต้องทำสัญญาประกันตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด ในการกำหนดจำนวนเงินในสัญญาประกันหรือเรียกหลักประกัน พนักงานอัยการจะกำหนดจำนวนเงินหรือเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้

การเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนจะเรียกจนเกินควรแก่กรณีมิได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ที่ออกตามความในวรรคสามของมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หลักทรัพย์ตามมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายความว่า หลักทรัพย์ทุกชนิด เช่น ที่ดินอาคาร สิ่งปลูกสร้าง พันธบัตร สลากออมสิน ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและผู้จ่ายได้รับรองตลอดไป ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตัว เชื้อที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรอง หนังสือรับรองของธนาคารหรือหนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยที่รับรองว่าจะชำระเงินตามจำนวนที่ระบุในสัญญาประกัน แทนผู้ประกันในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นต้น

การฝาก การจ่าย การถอน หรือคืน เงินสดซึ่งเป็นหลักประกัน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการนั้น ส่วนหนังสือสำคัญอย่างอื่น เอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ดิน หรือเอกสารหลักทรัพย์อื่น ให้เก็บรักษาไว้ในตู้নিরภัย หากไม่มีตู้নিরภัย ให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่เห็นสมควร

ข้อ ๕๒ การประกันด้วยบุคคลโดยไม่มีหลักประกัน

การพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกัน ให้พิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้ร้องจากอาชีพ สถานภาพ ชื่อเสียงทางสังคมหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้ร้อง

ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันได้ด้วย

ข้อ ๕๓ กรณีหน่วยงานของรัฐขอปล่อยชั่วคราว

ในกรณีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ หากหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับมอบอำนาจร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวด้วยบุคคลแทนการนำเงินสดหรือหลักทรัพย์ มาวางประกัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาให้ความร่วมมือ

ข้อ ๕๔ การใช้หลักประกันเดิมในการปล่อยชั่วคราว

ในจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานคร กรณีมีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน โดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันต่อพนักงานสอบสวนและยังไม่ได้รับหลักประกันคืน แล้วต่อมาผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานอัยการ โดยขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกัน เมื่อเห็นเป็นการสมควร หัวหน้าพนักงานอัยการอาจสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยถือว่าทรัพย์สินนั้นเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการได้ เมื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดการให้ได้หลักประกันดังกล่าวมาโดยเร็ว

ในกรณีที่มีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันต่อพนักงานสอบสวน แล้วต่อมาผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ พนักงานอัยการอาจถือเอาบุคคลนั้นเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวต่อไปได้ กรณีเช่นนี้ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งเอกสารเกี่ยวกับการประกันมาโดยเร็ว

ข้อ ๕๕ การปล่อยชั่วคราวชั้นศาล

ในกรณีที่ศาลสอบถามพนักงานอัยการว่าจะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่ประการใด ให้พนักงานอัยการพิจารณาแถลงตามหลักการในข้อ ๕๐

หากเห็นเป็นการสมควร พนักงานอัยการจะบรรยายในคำฟ้องว่า จะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างการพิจารณาหรือไม่ประการใด โดยพิจารณาข้อเท็จจริงตามหลักการในข้อ ๕๐ ก็ได้

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ให้พนักงานอัยการบรรยายในคำฟ้องด้วยว่าจะคัดค้านการขอปล่อยชั่วคราวจำเลยในระหว่างการพิจารณาหรือไม่ประการใด หากมีการคัดค้านให้ระบุเหตุแห่งการคัดค้านไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงผลเสียหายแก่รูปคดี การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกฟ้องด้วยเสมอ

ข้อ ๕๖ การพิจารณาสำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยตัวชั่วคราวครบกำหนดหกเดือน

สำนวนคดีอาญาที่มีการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการโดยมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน หากสำนวนคดีดังกล่าวใกล้ครบกำหนดหกเดือน ให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลขอให้ซึ่งผู้ต้องหาต่อไปตามมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะแต่ในกรณีที่คดีมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดอาญาร้ายแรง หรือมีหลักฐานตามสมควรว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นตามนัยมาตรา ๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น แต่ถ้าพนักงานอัยการจะไม่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ซึ่งผู้ต้องหา ให้ขอความเห็นชอบจากอธิบดีอัยการ

ข้อ ๕๗ การพิจารณากรณีผิดสัญญาประกัน

ในกรณีผิดสัญญาประกัน ถ้าเห็นสมควรหัวหน้าพนักงานอัยการจะลดหรืองดค่าปรับก็ได้ แล้วรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ

การลดค่าปรับดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ควรปรับไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนตามสัญญาบวกด้วยค่าใช้จ่ายในกรณีที่อาจมีการดำเนินคดี

ส่วนที่ ๕ ของกลาง

ข้อ ๕๘ การเขียนความเห็นและคำสั่ง

กรณีที่มีทรัพย์สินของกลางในคดี การเขียนความเห็นและคำสั่งทุกคดีที่มีทรัพย์สินของกลางให้พนักงานอัยการมีความเห็นเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยเขียนความเห็นให้ชัดเจนว่า ขอริบทรัพย์สินของกลางใด หรือไม่ขอริบทรัพย์สินของกลางใด หรือไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ พร้อมด้วยเหตุผลตามพยานหลักฐานในสำนวน และให้จัดการอย่างไร ตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ

คดีประเภทไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ไม่ต้องมีความเห็นเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลาง

สำนวนคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน แต่ยื่นฟ้องผู้ต้องหาบางคนไปก่อนและศาลได้พิพากษาริบทรัพย์สินของกลางและคดีถึงที่สุดแล้ว หากยื่นฟ้องผู้ต้องหาอื่นในภายหลัง ให้เขียนความเห็นเกี่ยวกับของกลางที่ศาลได้พิพากษาให้ริบดังกล่าวไว้ในสำนวนคดีหลังด้วย แต่ไม่ต้องขอให้ศาลพิพากษาริบของกลางนั้นอีก

ความเห็นและคำสั่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางในคดีสำคัญ หรือคดีความผิดบางประเภทที่รัฐมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามเป็นพิเศษ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินคดีซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติด้วย

ข้อ ๕๙ การขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

กรณีมีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามวิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในวรรคสองของมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ดำเนินการตามข้อนี้

เมื่อได้รับสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว ถ้าเจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของ ยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้เพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการพิจารณาและมีคำสั่งโดยมิชักช้า ทั้งนี้ การคืนสิ่งของดังกล่าวต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง

การสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต หรือการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติม หรือการสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความในข้อนี้ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งให้คืนสิ่งของ ก่อนส่งมอบสิ่งของนั้นต้องให้ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการทำสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ และให้ผู้ยื่นคำร้องสาบานหรือปฏิญาณตนในกรณีที่ไม่มีประกัน หรือทำสัญญาประกันในกรณีที่มีประกัน หรือทำสัญญาประกันพร้อมทั้งส่งมอบหลักประกันในกรณีที่มีประกัน และหลักประกัน

การทำสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ตามวรรคสี่ อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ยื่นคำร้อง ระยะเวลา และสถานที่อนุญาตให้นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ข้อความยินยอมชัดใช้เงินตามจำนวนหรืออัตราที่กำหนดในกรณีที่สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่องหรือมีอาจส่งคืนได้ และประกันหรือหลักประกันสำหรับในกรณีที่สัญญาประกัน ทั้งนี้ ตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

สำหรับการจัดการและการเก็บรักษาหลักประกันตามข้อนี้ ให้นำความในวรรคเก้าของข้อ ๕๑ มาใช้บังคับกรณีที่มิใช่คำสั่งไม่อนุญาต ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบเป็นหนังสือว่ามีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนี้ต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการไม่อนุญาต

ข้อ ๖๐ การบรรยายฟ้อง

การบรรยายฟ้องคดีที่ขอริบทรัพย์สินของกลาง ต้องละเอียดชัดแจ้งครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา และตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ และให้อ้างบทมาตราตามกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องริบทรัพย์สินของกลางให้ถูกต้องครบถ้วน อีกทั้งต้องมีคำขอให้ศาลพิพากษาริบของกลางไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้สอดคล้องตรงกับความเห็นในสำนวน

ข้อ ๖๑ การสืบพยาน

คดีที่ขอริบทรัพย์สินของกลาง หากจำเลยให้การปฏิเสธ ให้อ้างและนำพยานเข้าสืบต่อศาลให้ได้ความครบถ้วนตามฟ้อง

ข้อ ๖๒ การคัดค้านขอคืนทรัพย์สินของกลาง

กรณีมีผู้ยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินของกลางที่ศาลพิพากษาให้ริบในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ให้ยื่นคำร้องคัดค้าน ยื่นบัญชีพยานโดยระบุพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และสำนวนคดีอาญาของศาลที่พิพากษาให้ริบของกลางไว้เป็นพยาน ให้ถามค้านพยานของผู้ร้อง และนำสืบหักล้างคำร้องและข้อนำสืบของผู้ร้อง

ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินของกลางแก่ผู้ร้อง ถ้าเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะดำเนินคดีให้ถึงที่สุดตามหลักฐานคดี ก็ให้ดำเนินคดีให้ถึงที่สุดด้วย

ข้อ ๖๓ การอุทธรณ์ – ฎีกา

ในคดีที่ขอริบทรัพย์สินของกลาง หากศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาไม่ริบของกลาง ถ้ามีเหตุอันควรที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาว่าให้ริบของกลาง ก็ให้ดำเนินคดีจนถึงที่สุด

ข้อ ๖๔ การแจ้งให้ปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง

กรณีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกคน หรือกรณีมีความเห็นไม่ขอริบทรัพย์สินของกลางใดเนื่องจากของกลางนั้นริบไม่ได้ตามกฎหมายหรือไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ และไม่จำเป็นที่จะต้องยึดของกลางนั้นไว้วินิจฉัยในคดีอีก ให้แจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางตามแบบพิมพ์ อ.ก. ๔๖ เพียงว่าของกลางให้จัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ เท่านั้น โดยไม่ต้องรองจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

กรณีเสร็จคดีชั้นศาล ให้แจ้งผลเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหลังจากคดีถึงที่สุดแล้ว โดยให้แจ้งตามแบบพิมพ์ อ.ก. ๔๖ เมื่อพ้นกำหนดอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๖

การร้องขอความเป็นธรรม

ข้อ ๖๕ การสังคตกรณีร้องขอความเป็นธรรม

กรณีผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการ โดยกล่าวอ้างว่าผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาไม่ได้รับความเป็นธรรมจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการพิจารณารับคำร้องขอความเป็นธรรมดังกล่าวไว้พิจารณา ทั้งนี้ กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือลงลายมือชื่อรับทราบวันนัดไว้ ได้ยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรม ผู้ต้องหานั้นต้องแสดงตนต่อพนักงานอัยการในขณะยื่นหนังสือ

การร้องขอความเป็นธรรม หากเป็นประเด็นที่ผู้ร้องเคยขอความเป็นธรรมและพนักงานอัยการได้เคยพิจารณาไว้แล้ว หรือมีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า ให้ทำบันทึกข้อความเสนอความเห็นพร้อมเรื่องร้องขอความเป็นธรรมและสำเนารายงานการสอบสวน เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการพิจารณาสั่งยุติเรื่องร้องขอความเป็นธรรมนั้น

ให้พนักงานอัยการพิจารณาให้ความเป็นธรรมโดยให้คำวินิจฉัยถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันสำคัญแก่คดีที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้

คดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรม ในกรณีที่จะมีคำสั่งไม่ฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา ให้ทำความเห็นในสำนวนแล้วเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่งทั้งคดี เมื่ออธิบดีอัยการมีคำสั่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีที่มีคำสั่งฟ้องทุกข้อหา ให้ดำเนินการให้ได้ตัวผู้ต้องหามายืนฟ้องต่อศาล และให้รับทำบันทึกข้อความส่งคำร้องขอความเป็นธรรม สำเนาความเห็นและคำสั่งพร้อมทั้งสำเนารายงานการสอบสวนเสนออธิบดีอัยการเพื่อทราบ

กรณีในวรรคห้า หากเป็นกรณีที่ต้องกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม หรือต้องถอนฟ้อง ให้นำความในวรรคสามของข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๓๒ มาใช้บังคับแล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๗

ความผิดหลายฐานเกี่ยวพันกัน

ข้อ ๖๖ การสังคตความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน

ภายใต้บังคับบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และประกาศคณะกรรมการอัยการว่าด้วยการแบ่งหน่วยงานและการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด กรณีที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีอาญาที่มีความผิดหลายฐานซึ่งเกี่ยวพันกัน ให้พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีในฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่า มีหน้าที่สั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องทุกฐานความผิดที่ต่างฐานกันนั้นได้ ในกรณีที่มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีในฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษสูงกว่านั้น ดำเนินการฟ้องผู้ต้องหาในฐานความผิดที่มีอัตราโทษต่ำกว่ารวมไปด้วยเป็นคดีเดียวกัน โดยไม่ต้องแยกฐานความผิด

ที่มีอัตราโทษต่ำกว่าไปให้สำนักงานอัยการอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการฟ้องเป็นสำนวนคดีใหม่อีก เว้นแต่พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งคดีดังกล่าว จะส่งไม่ฟ้องเฉพาะ ฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูง และทำให้คดีความผิดฐานอื่นซึ่งเกี่ยวพันกันต้องไปดำเนินคดีที่สำนักงานอัยการอื่น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กรณีเช่นนี้เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องในฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูงแล้ว ให้ส่งสำนวนคดี สำหรับฐานความผิดดังกล่าวไปให้พนักงานสอบสวน นำส่งพนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการอื่นดังกล่าวนั้น เป็นผู้ดำเนินคดีตามนัยมาตรา ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่ ๘

การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ข้อ ๖๗ เจตนารมณ์

ในการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงมาตรการการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น เพื่อควบคุมผู้กระทำความผิดบางประเภท และเพื่อกันผู้กระทำความผิดติดนิสัยออกไปจากสังคม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนตามเจตนารมณ์ ของกฎหมาย อันเป็นการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขผู้กระทำความผิดนอกเหนือไปจากการลงโทษ

ข้อ ๖๘ คดีผู้กระทำความผิดติดนิสัย

ผู้ต้องหาในคดีใดอยู่ในข่ายเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัยที่ต้องฟ้องขอให้กักกัน หรืออยู่ในข่ายที่อาจขอให้ใช้ วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา และสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย หรือให้ได้ความว่าเป็นกรณีที่อาจขอให้ใช้ วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นได้ แล้วพิจารณาส่งไปตามรูปคดี

ข้อ ๖๙ การขอให้กักกัน

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนคดีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย ที่ต้องขอให้กักกัน ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ติดนิสัย ส่งให้พนักงานอัยการพิจารณา รวมไปถึงคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

กรณีไม่อาจดำเนินการขอให้กักกันรวมไปกับคดีเดิมดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการเร่งรัด พนักงานสอบสวนรีบส่งสำนวนขอให้กักกันไปยังพนักงานอัยการก่อนครบกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ รับสำนวนคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

ในกรณีที่จะต้องฟ้องขอให้กักกัน ให้จัดการให้มีการแจ้งผู้ต้องหาทราบว่าจะถูกฟ้องขอให้กักกันด้วย

ข้อ ๗๐ การขอให้ศาลสั่งทำทัณฑ์บน

เมื่อความปรากฏแก่พนักงานอัยการ โดยการแจ้งเหตุหรือโดยการพิจารณาดำเนินคดีว่า ผู้ใดจะก่อเหตุร้าย ให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานอัยการโดยคำสั่งของหัวหน้าพนักงานอัยการ บันทึกลงคำบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะก่อเหตุดังกล่าว หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะก่อเหตุร้ายตามมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้ส่งบันทึกข้อเท็จจริง ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป

ในการตรวจพิจารณาสำนวนคดีใด ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหา มีพฤติการณ์จะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาตามมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แก่ผู้ต้องหาและทำการสอบสวนส่งมาให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องศาล

การขอให้ศาลสั่งทำทัณฑ์บนตามมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้พนักงานอัยการนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเสมือนเป็นความผิดอาญา แต่ระยะเวลาคุมขังชั้นสอบสวน ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙

ข้อ ๗๑ การขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น

คดีที่ผู้ต้องหาอาจถูกบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นนอกจากการฟ้องขอให้กักกัน และขอให้ศาลสั่งให้ทำทัณฑ์บน ซึ่งข้อเท็จจริงยังไม่ชัดเจน ให้ส่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา ให้ได้ความว่าผู้ต้องหานั้น มีพฤติการณ์และพยานหลักฐานพอที่จะฟ้องขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ แล้วพิจารณาส่งไปตามรูปคดี

ข้อ ๗๒ การสั่งไม่ขอบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรไม่ดำเนินการขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งยุติโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอื่น

ข้อ ๗๓ การฟ้องคดี

การฟ้องขอให้กักกัน ให้พนักงานอัยการบรรยายพฤติการณ์ของจำเลย ระบุบทมาตราและคำขอให้กักกันรวมไปในคำฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

กรณีไม่อาจฟ้องรวมกันไปในคำฟ้องเดิมดังกล่าว ให้ฟ้องภายในหกเดือนนับแต่วันที่ฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกัน

การขอให้ศาลสั่งให้ทำทัณฑ์บน ให้ทำเป็นคำฟ้องยื่นต่อศาล

การขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่น ให้พนักงานอัยการบรรยายพฤติการณ์ของจำเลย ระบุบทมาตราและคำขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมไปในคำฟ้องคดีอันเป็นมูลให้ขอใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ข้อ ๗๔ อุทธรณ์และฎีกา

กรณีที่มีความเห็นควรไม่ขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา ให้อัยการศาลสูงสั่งยุติ โดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอื่น

ข้อ ๗๕ การติดตามพฤติการณ์

กรณีที่ศาลได้มีคำสั่งให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใด ตามคำฟ้องหรือคำขอของพนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการดำเนินการติดตามพฤติการณ์เกี่ยวกับการให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยของผู้นั้น ตามกำหนดระยะเวลาที่ศาลสั่งใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

ถ้าปรากฏว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการให้บังคับใช้นั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบพิจารณาทำคำเสนอต่อศาล โดยทำเป็นคำร้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนหรืองดการให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ถ้าการติดตามพฤติการณ์ดังกล่าวในวรรคหนึ่งพบว่า ผู้ถูกให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนคำสั่งของศาล ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการยื่นคำร้องหรือคำแถลงต่อศาลเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามเงื่อนไขในคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

กรณีการฝ่าฝืนคำสั่งศาลดังกล่าวในวรรคสามเป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ หรือมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

การติดตามพฤติการณ์ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือแจ้งขอความร่วมมือกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ข้าราชการกรุงเทพมหานครหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือสอบพฤติการณ์ดังกล่าว แล้วส่งมาให้พนักงานอัยการพิจารณาต่อไป

ข้อ ๗๖ การส่งสถิติและรายงานคดี

ในกรณีที่มีการดำเนินคดีขอให้บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งสถิติและรายงานคดีเกี่ยวกับการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ โดยให้จัดทำตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ส่วนที่ ๙

คดีที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ คดีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด และคดีเปรียบเทียบ

ข้อ ๗๗ การส่งคดีสำหรับผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้

ในคดีที่พนักงานอัยการเห็นว่า ควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ยังเรียกหรือจับตัวไม่ได้ตามความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทำความเข้าใจว่า “ควรสั่งฟ้อง (ระบุชื่อผู้ต้องหา ฐานความผิด และบทกฎหมาย).... แต่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา ให้แจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จัดการให้ได้ตัวมาภายในอายุความ.... ปี นับแต่วันกระทำความผิด ” และให้แจ้งพนักงานสอบสวนด้วยว่า เมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้วให้แจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหาให้ถูกต้องครบถ้วนเสียก่อน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากคดีอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการจังหวัดที่มีได้ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการคดีศาลแขวง ให้พนักงานอัยการแจ้งนายอำเภอซึ่งสำนักงานอัยการตั้งอยู่ในเขตอำเภอนั้นเป็นผู้จัดการให้ได้ตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีภายในอายุความ

เมื่อได้สอบสวนผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๗๘ การส่งผลการสอบสวน

การที่พนักงานอัยการจะส่งผลการสอบสวนในคดีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้กระทำต่อเมื่อเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้สืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่โดยละเอียดรอบคอบแล้ว แต่ยังไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำความผิดได้เท่านั้น

กรณีที่พนักงานอัยการเห็นชอบให้ส่งการสอบสวน ให้สั่งว่า “ให้ส่งการสอบสวน หากต่อมา
รู้ตัวผู้กระทำผิด ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปได้”

กรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป ให้สั่งว่า “ให้ทำการ
สอบสวนต่อไป” โดยให้แจ้งเหตุผลและกำหนดประเด็นที่จะให้สอบสวนต่อไปไว้ด้วย

เมื่อพนักงานอัยการได้มีคำสั่งตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้ว ให้ส่งคืนสำนวนการสอบสวนให้แก่
พนักงานสอบสวน

ข้อ ๗๙ หลักการปฏิบัติในคดีเปรียบเทียบ (ส. ๒ ก.)

เมื่อได้รับสำนวนคดีเปรียบเทียบ ให้พนักงานอัยการตรวจพิจารณาและสั่งคดีให้เสร็จก่อนกำหนดหนึ่งเดือน

ถ้าการเปรียบเทียบชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการไม่ต้องแจ้งผลไปยังพนักงานสอบสวน
และให้เป็นที่เข้าใจว่าถ้าพนักงานอัยการมิได้สั่งอย่างไรไปยังพนักงานสอบสวนภายในกำหนดหนึ่งเดือนแล้ว
การเปรียบเทียบนั้นชอบ

ถ้าการเปรียบเทียบไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคดีเกินอำนาจที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอื่น
จะเปรียบเทียบซึ่งต้องส่งตัวมาฟ้องคดี หรือผู้ต้องหาไม่มีความผิดซึ่งได้สั่งไม่ฟ้องคดี หรือการเปรียบเทียบ
ไม่ถูกต้องชอบธรรมด้วยประการใด ๆ ก็ดี ให้พนักงานอัยการแจ้งไปยังพนักงานสอบสวนภายในกำหนดหนึ่งเดือน

ถ้าการสั่งคดีจะต้องล่าช้ากว่าที่กำหนดโดยเหตุอื่นใด ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่อาจทราบได้ ให้พนักงานอัยการ
แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบภายในกำหนดหนึ่งเดือน และเมื่อสั่งคดีถึงที่สุดประการใด ก็ให้แจ้งไปยัง
พนักงานสอบสวนเป็นราย ๆ ไปภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่พนักงานสอบสวนจะได้ทราบทางอื่นแล้ว

กำหนดเวลาหนึ่งเดือนดังกล่าวในสี่วรรคก่อนนั้น ในกรณีที่ไม่มี การสอบสวนเพิ่มเติมให้นับตั้งแต่
วันรับสำนวน ในกรณีที่สั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ให้นับตั้งแต่วันรับบันทึกการสอบสวนเพิ่มเติมหรือรับหนังสือครั้งสุดท้ายจากพนักงานสอบสวน

ข้อ ๘๐ การสั่งคดีเปรียบเทียบ

เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่า การเปรียบเทียบนั้นถูกต้องแล้ว ให้สั่งว่า “การเปรียบเทียบชอบแล้ว”
โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
หรือตามกฎหมายอื่น

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า การเปรียบเทียบไม่ถูกต้อง ให้พนักงานอัยการสั่งพนักงานสอบสวน
ดำเนินการเสียให้ถูกต้อง หรือถ้าเห็นว่าเป็นการเปรียบเทียบเกินอำนาจและเป็นคดีที่อาจต้องฟ้อง
ให้สั่งแจ้งข้อหาหรือสอบสวนเพิ่มเติมเสียก่อนแล้วจึงพิจารณาสั่งคดีต่อไป

ส่วนที่ ๑๐ การสั่งไม่ฟ้อง

ข้อ ๘๑ การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนกันผู้ต้องหาคนหนึ่งคนใดซึ่งได้ร่วมกระทำผิดด้วยเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการ
พิจารณาโดยรอบคอบ โดยคำนึงถึงว่าถ้าไม่กันผู้ต้องหาคนหนึ่งคนใดเป็นพยานแล้ว พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอ

แก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดหรือไม่ และอาจแสวงหาพยานหลักฐานอื่นแทนเพื่อให้เพียงพอแก่การที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมดนั้นได้หรือไม่ ถ้อยคำของบุคคลนั้นรับฟังเป็นความสัตย์ได้เพียงใด รวมทั้งความคาดหมายในกรณีที่ผู้ต้องหาจะเบิกความเป็นประโยชน์ในการพิจารณาหรือไม่ด้วย และพึงพิจารณากันผู้กระทำความผิดน้อยที่สุดเป็นพยาน

เมื่อพนักงานอัยการได้วินิจฉัยตามนัยแห่งวรรคหนึ่งแล้ว และพนักงานอัยการเห็นควรกับผู้ต้องหาคนหนึ่งคนใดเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น และเมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนถ้อยคำผู้ที่กันไว้เป็นพยานนั้นเป็นพยานประกอบสำนวนต่อไป

ข้อ ๘๒ การสอบสวนผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้องเป็นพยาน

ถ้าพนักงานอัยการเห็นสมควรให้สอบสวนผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้องบางคนเป็นพยาน ให้พนักงานอัยการสั่งพนักงานสอบสวน สอบสวนผู้นั้นภายหลังจากมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว

ข้อ ๘๓ การปล่อยตัวผู้ต้องหาที่สั่งไม่ฟ้อง

ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว ให้พนักงานอัยการสั่งปล่อยหรือขอให้ศาลสั่งปล่อยผู้ต้องหาไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘๔ การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี

คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีที่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบตามมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายถึง คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีทุกฐานความผิดสำหรับผู้ต้องหาแต่ละคน ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแก่พนักงานสอบสวน เพื่อแจ้งให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี

กรณีผู้ต้องหาที่ยังจับตัวไม่ได้ หากมีความเห็นควรสั่งฟ้องบางฐานความผิดและมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องบางฐานความผิด การแจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการให้ได้ตัวผู้ต้องหามาให้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบด้วยว่า พนักงานอัยการได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องความผิดฐานใด และมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องในความผิดฐานใด และให้พนักงานอัยการระบุนอายุความในฐานความผิดที่เป็นกระทงหรือบทหนักที่สุดที่ได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาแต่ละคนไว้ให้ชัดเจนด้วย

ข้อ ๘๕ การสั่งคดีที่ฐานความผิดเป็นประเภทเดียวกัน

ในคดีที่ฐานความผิดเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ฐานทำร้ายร่างกายกับฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส ฐานลักทรัพย์กับฐานชิงทรัพย์ ถ้าพนักงานอัยการสั่งฟ้องในฐานความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่า เช่น สั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัส หรือสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานชิงทรัพย์เช่นนี้ พนักงานอัยการไม่ต้องสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานทำร้ายร่างกายหรือฐานลักทรัพย์อีก

ข้อ ๘๖ การสั่งคดีกรณีให้เลือกปรับบท

ในกรณีการกระทำความผิดอันเป็นกรรมเดียวกัน แต่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนหรือแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหามาหลายฐานความผิด เพื่อให้พนักงานอัยการเลือกปรับบทระหว่างการกระทำ ความผิดฐานลักทรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์

หรือระหว่างการกระทำความผิดโดยเจตนากับประมาท เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานแล้ว ไม่ต้องมีคำสั่งไม่ฟ้องในความผิดฐานอื่นอีก

ข้อ ๘๗ การดำเนินคดีผิดตัว

หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีการจับกุมหรือสอบสวนผู้ต้องหาผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการเพื่อสั่งไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับผู้ต้องหานั้นโดยเร็ว ส่วนการฟ้องผู้ต้องหาหรือจำเลยผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการถอนฟ้องคดีที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๑๓๒

ลักษณะ ๓

กระบวนการภายหลังจากมีคำสั่งคดี

หมวด ๑

การเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจทำความเห็นแย้ง

ข้อ ๘๘ วิธีปฏิบัติเมื่อมีคำสั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่ง เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามความในมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

สำนวนที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องซึ่งต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามความในมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หมายความว่าตลอดถึงสำนวนที่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหาไปฟ้อง ซึ่งพนักงานสอบสวนส่งมาตามความในมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นด้วย แต่ไม่หมายความถึงสำนวนที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบหรือพนักงานอัยการได้สั่งให้เปรียบเทียบตามความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๔๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือสำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๘๙ อำนาจการให้ความเห็นชอบหรือมีความเห็นแย้ง

การทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมายอื่น เป็นอำนาจเฉพาะตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ไม่สามารถมอบหมายให้ผู้มีตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ หากผู้ทำความเห็นแย้งเป็นผู้มีตำแหน่งอื่น ความเห็นแย้งนั้นย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องส่งสำนวนคืนไปยังผู้มีอำนาจทำความเห็นแย้งเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

หมวด ๒ การชี้ขาดความเห็นแย้ง

ข้อ ๙๐ การปฏิบัติในการส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้ง

เพื่อประโยชน์ในการประสานงานราชการ เพื่อรักษาความลับในสำนวน และเพื่อให้พนักงานอัยการ ได้มีโอกาสทราบสำนวนได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไร การส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งไปให้อัยการสูงสุด เพื่อชี้ขาดในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแย้งคำสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์ และไม่ฎีกาของพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัดเป็นผู้จัดทำหนังสือส่งสำนวน แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนาม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็กรณีสำนวนของสำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้ง ณ ตัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่ไม่ได้ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด และให้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการจังหวัด เจ้าของเรื่องเพื่อทราบด้วย

การทำหนังสือในนามผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวในวรรคหนึ่ง กรณีสำนวนของสำนักงานอัยการ คดีศาลแขวง สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด สำนักงานคดีศาลสูงภาคที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการประจำสำนักงานนั้น ๆ

การส่งสำนวนที่มีความเห็นแย้งดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้จัดการคัดคำเบิกความชั้นศาล คำพิพากษาของศาล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมส่งไปพร้อมกับสำนวนทุกครั้ง และให้แจ้งไปด้วยว่าได้เตรียมคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา เพื่อยื่นศาลภายในกำหนดไว้แล้ว

ข้อ ๙๑ การปฏิบัติกรณีมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องบางข้อหา

ในคดีที่การกระทำของผู้ต้องหา เป็นกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบทที่พนักงานอัยการ สั่งไม่ฟ้องในบางบท และผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามความในมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นได้มีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการพึงรอการฟ้องคดีไว้จนกว่าอัยการสูงสุดจะได้ชี้ขาดคดีนั้นแล้ว เว้นแต่คดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นต้องรีบฟ้องตามความเห็นแย้งไปก่อน ตามความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๕ หรือวรรคสองของมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น

หมวด ๓ การขออนุญาตฟ้อง

ข้อ ๙๒ การขออนุญาตฟ้อง

การขออนุญาตฟ้องและการอนุญาตฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลที่ต้องใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงบังคับ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด ว่าด้วยการขออนุญาตฟ้องและการอนุญาตฟ้อง

ลักษณะ ๔
กระบวนการระหว่างดำเนินคดี

หมวด ๑
การฟ้องคดี

ข้อ ๙๓ กรณีผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถต่อสู้คดีได้ เพราะป่วยหนักหรือวิกลจริต หรือเหตุอื่นอันคล้ายคลึงกัน หากพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา นั้น ให้พนักงานอัยการรอกการยื่นฟ้องผู้ต้องหา นั้นต่อศาลไว้ก่อน จนกว่าเหตุ นั้น ๆ จะได้หมดไป แล้วจึงยื่นฟ้องผู้ต้องหา นั้นต่อศาล

ข้อ ๙๔ หลักในการบรรยายฟ้อง

ในการบรรยายฟ้อง นอกจากจะยึดหลักในมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๑๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว พนักงานอัยการควรยึดหลักต่อไปนี้ด้วย

(๑) ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้ถ้อยคำโดยกระชับไม่ฟุ่มเฟือย แต่ต้องไม่ขาดข้อความจนเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้ หรือไม่ทราบว่าจะต่อสู้คดีได้อย่างไร

(๒) บรรยายข้อเท็จจริงให้ครบองค์ประกอบความผิดและบทลงโทษตามกฎหมายที่ฟ้อง ในกรณีที่การกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดหลายกรรม ให้บรรยายฟ้องแยกแต่ละกรรมเป็นแต่ละข้อให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลลงโทษความผิดทุกกรรม

(๓) เมื่อเห็นสมควรและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้บรรยายข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่จำเลย เพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษ การลงโทษ การเพิ่มโทษ การบวกโทษ การริบทรัพย์ รวมทั้งมาตรการอื่นที่ศาลจะใช้แก่ผู้กระทำความผิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เช่น หากปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนที่เป็นคุณและเป็นเหตุบรรเทาโทษตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้บรรยายฟ้องให้ตรงกับข้อเท็จจริงนั้น ๆ และต้องระบุมาตราดังกล่าวในคำขอท้ายฟ้องด้วย

(๔) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว ให้บรรยายฟ้องให้ได้รับความว่าผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

(๕) ในความผิดบางประเภท ให้บรรยายฟ้องให้ได้รับความตามนโยบาย คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดไว้ด้วย

ข้อ ๙๕ การบรรยายฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ

ในกรณีข้อเท็จจริงที่ได้ความตามการสอบสวนไม่ชัดเจนพอที่จะวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดฐานใดฐานหนึ่งในหลายฐาน หรือในกรณีที่เป็นการผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหา นั้นไปทุกฐานความผิดที่ไม่ขัดกัน เพื่อให้ศาลเลือกลงโทษ

ในการบรรยายฟ้องตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการบรรยายฟ้องโดยเล่าข้อเท็จจริง และรายละเอียดที่เกี่ยวกับการกระทำของผู้ต้องหา ให้ครบองค์ประกอบความผิดทุกบททุกฐานที่ฟ้องนั้น

ข้อ ๙๖ การระบุนามความผิดในคำฟ้อง

การระบุนามความผิดในคำฟ้อง ให้ระบุนามความผิดที่ฟ้องให้ครบถ้วน และใช้ฐานความผิดหรือองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ ๙๗ การขอให้นับโทษต่อ

ในคดีที่อาจขอให้ศาลนับโทษจำเลยติดต่อกันหลายสำนวน ให้พนักงานอัยการกล่าวไว้ในฟ้องหรือคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้อง โดยให้อ้างเลขคดีที่ขอให้นับโทษต่อกันไว้ทุกคดี และถ้าคดีใดพิพากษาแล้วให้อ้างคดีหมายเลขแดงด้วย

ในกรณีที่เลขคดีที่ขอให้ศาลนับโทษจำเลยติดต่อกันเป็นคดีหมายเลขดำ ให้พนักงานอัยการตรวจสอบและยื่นคำแถลงก่อนศาลพิพากษาคดีที่มีคำขอให้นับโทษต่อ เพื่อให้ศาลทราบว่าคดีดังกล่าวศาลได้พิพากษาแล้วโดยระบุคดีหมายเลขแดงด้วย

สำหรับกรณีที่จำเลยถูกฟ้องในวันเดียวกันหลายสำนวน และศาลจะพิพากษาในวันเดียวกัน หากพนักงานอัยการไม่อาจอ้างคดีหมายเลขแดงได้ ให้พนักงานอัยการกล่าวไว้ในฟ้องหรือคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้องให้ชัดเจนว่า จำเลยเป็นบุคคลเดียวกับจำเลยในคดีหมายเลขดำของศาลใดที่ขอให้ศาลนับโทษต่อ และศาลได้พิพากษาในวันเดียวกัน

ข้อ ๙๘ การบรรยายฟ้องตามกฎหมายที่มีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นต่อท้าย

ในกฎหมายบางฉบับ นอกจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายนั้นแล้ว ยังมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ออกตามกฎหมายนั้น อันเป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัติที่ทำให้เกิดความผิดแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอีกด้วย พนักงานอัยการต้องบรรยายไว้ในฟ้องด้วยว่าจำเลยได้ทราบกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นดังกล่าวแล้ว

หมวด ๒**การดำเนินคดีชั้นสอบคำให้การจำเลยและการระบุนาม****ข้อ ๙๙ การชี้ความผิดอาญาหลังยื่นฟ้องคดี**

ในวันที่ศาลออกนั่งพิจารณาคดีและสอบคำให้การของจำเลย ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีหน้าที่รับผิดชอบไปดำเนินคดีที่ศาล

การดำเนินคดีตามความในวรรคหนึ่ง ถ้ามีการกำหนดให้มีพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ตรวจคำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ก่อนที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาสอบคำให้การจำเลย โดยให้ตรวจสอบว่ามีองค์ประกอบความผิดและรายละเอียดถูกต้องครบถ้วนตามความในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่ เช่น วันเวลาสถานที่เกิดเหตุ บทกฎหมายในคำขอท้ายฟ้อง ปลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ คำขอรับของกลาง คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน คำขอบวกโทษ

เพิ่มโทษ นับโทษต่อ หรือค่าขออย่างอื่น หากพบข้อบกพร่อง ให้รีบแจ้งพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือหัวหน้าพนักงานอัยการทราบทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

(๒) ให้นำความในข้อ ๑๐๔ ข้อ ๑๐๘ และวรรคสองของข้อ ๑๒๙ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันด้วยโดยอนุโลม

กรณีมีเหตุจำเป็นที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ โดยให้พนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไว้ในรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และให้นำความในวรรคสอง (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายด้วยโดยอนุโลม

นอกจากกรณีตามวรรคสาม หากมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ทำให้พนักงานอัยการผู้มิใช่เวรชี้ประจำวันต้องปฏิบัติหน้าที่แทนพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในงานที่ได้ปฏิบัติหน้าที่แทนดังกล่าว รวมทั้งต้องทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ แจ้งผลการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบด้วย

การกำหนดจำนวนพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาโดยคำนึงถึงปริมาณสำนวนคดี หรือประเภทของคดีที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๐๐ การยื่นบัญชีระบุงานและการทำสำเนาเอกสาร

กรณีศาลกำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนพิจารณาสำนวนว่ามีพยานหลักฐานใดที่ประสงค์จะนำเข้าสู่เพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย ให้ระบุในบัญชีพยานและยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามมาตรา ๑๗๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ต้องมีการส่งพยานหลักฐานต่อศาล ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนสำเนาพยานเอกสาร สื่อบันทึกเสียงหรือวีดิทัศน์ รวมถึงพยานหลักฐานอื่นที่สามารถทำสำเนาได้ เก็บรวมไว้ในสำนวนเพื่อใช้ในการสืบพยานหรือเป็นพยานหลักฐานในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้ประกอบในการดำเนินคดีชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ ทั้งนี้ อาจจัดเก็บในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ข้อ ๑๐๑ การตรวจพยานหลักฐาน

ในวันตรวจพยานหลักฐาน การส่งเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายตรวจสอบนั้น พนักงานอัยการพึงใช้ความระมัดระวังในการส่งพยานเอกสารที่เป็นบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของพยานที่จะนำเข้าสู่ เว้นแต่คู่ความอีกฝ่ายแถลงรับข้อเท็จจริงตามความรู้เห็นพยานปากดังกล่าวและพนักงานอัยการเห็นว่าไม่เป็นการเสียหายแก่คดี จึงส่งเอกสารดังกล่าวแทนการเบิกความของพยานปากนั้นได้

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานอัยการแถลงขอให้ศาลออกหมายเรียกพยานบุคคลมาในวันสืบพยาน หากพยานบุคคลที่พนักงานอัยการประสงค์จะนำสืบเป็นพยานที่ต้องใช้ล่ามหรือเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานอัยการแถลงให้ศาลทราบเพื่อจัดหาล่าม หรือนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์มาในการสืบพยานดังกล่าว หรือหากเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอให้ศาลเดินเผชิญสืบ หรือสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพ หรือส่งประเด็นไปสืบพยานที่ศาลอื่น ให้แถลงขอต่อศาลเพื่อดำเนินการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๒๐ หรือตามข้อ ๑๒๓ หรือตามข้อ ๑๒๕

ข้อ ๑๐๒ การระบัพยาน

การระบัพยาน ให้พนักงานอัยการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานอัยการระบุให้ปรากฏถึงวันเดือนปีเกิดของเด็กนั้นด้วย

(๒) พยานเป็นบุคคลซึ่งมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามกฎหมายว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต มีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย หรือมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากอำนาจศาลตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้พนักงานอัยการระบุด้วยว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลในประเภทและตำแหน่งใด ซึ่งได้รับความคุ้มกันจากอำนาจศาล

(๓) พยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้พนักงานอัยการระบุชื่อของพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประสงค์จะอ้างอิง เป็นพยานต่อศาลให้ชัดเจนตามลำดับ และให้ระบุบุด้อยค่า “สรรพเอกสารและสิ่งของในสำนวนการสอบสวน” ไว้ในลำดับสุดท้ายด้วย

หมวด ๓

การสืบพยาน

ข้อ ๑๐๓ การสืบพยาน

การสืบพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือพยานหลักฐานอื่นต่อศาล ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมาย กฎ ข้อกำหนด และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐๔ คำให้การของจำเลย

ให้พนักงานอัยการพิจารณาคำให้การของจำเลยให้รอบคอบถี่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำให้การรับสารภาพ ในคดีที่ฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ ซึ่งศาลอาจพิจารณาพิพากษาได้โดยไม่ต้องสืบพยานต่อไปอีก ให้พนักงานอัยการระมัดระวังให้ได้ว่าความว่า คำให้การนั้นเป็นคำให้การรับสารภาพในความผิดฐานใดโดยแจ้งชัดและปราศจากเงื่อนไขใด ๆ เสียก่อน จึงจะแถลงไม่ติดใจสืบพยาน

ในกรณีที่พนักงานอัยการขอให้เพิ่มโทษจำเลย ขอให้ปรับโทษที่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ไว้ในคดีก่อน ขอให้ปรับโทษต่อ หรือในกรณีตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานอัยการแถลงศาลให้สอบถามจำเลยในเรื่องการขอเพิ่มโทษ การขอให้ปรับโทษที่รอ การขอให้ปรับโทษต่อ และหรือเรื่องทนายแล้วแต่กรณี แล้วบันทึกเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

ในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น หรือในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษไว้เป็นอย่างอื่นที่ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ พนักงานอัยการต้องขอสืบพยานประกอบจนเป็นที่พอใจของศาล ว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

ข้อ ๑๐๕ การขอให้พิจารณาคดีเป็นการลับ

เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ให้พนักงานอัยการแถลงศาลขอให้มีการพิจารณาคดีเป็นการลับทั้งคดีหรือเฉพาะบางตอนของคดีตามที่เห็นสมควร

ในคดีที่เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์เป็นผู้เสียหายหรือเป็นพยาน ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้พนักงานอัยการพึงให้ความสำคัญ ที่จะแถลงศาลขอให้มีการพิจารณาคดีเป็นการลับตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๐๖ การแถลงเปิดคดี

ในคดีที่มีประเด็นหรือพยานหลักฐานยุ่งยากซับซ้อน เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาของศาล ก่อนที่พนักงานอัยการจะนำพยานเข้าสืบ ควรแถลงเปิดคดีทุกเรื่อง เพื่อให้ศาลเข้าใจถึงลักษณะของฟ้อง อีกทั้งพยานหลักฐานที่จะนำสืบเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย

ข้อ ๑๐๗ การแถลงปิดคดี

ในคดีที่มีประเด็นหรือพยานหลักฐานยุ่งยากซับซ้อน เมื่อสืบพยานจำเลยเสร็จแล้ว หากพนักงานอัยการเชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริง ควรแถลงปิดคดีด้วยวาจาหรือหนังสือ หรือทั้งสองอย่าง เพื่อสรุปข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานและสภาพแห่งคดีที่ปรากฏในทางพิจารณา หรือข้อกฎหมายซึ่งอ้างอิง ให้ศาลเห็นว่คดีมีลักษณะเป็นอย่างไร พยานหลักฐานที่นำสืบฟังว่าได้มีการกระทำความผิดและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น

ข้อ ๑๐๘ การแถลงข้อเท็จจริงประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษ

เมื่อเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวน ที่ศาลอาจใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษจำเลยเท่าที่สามารถจะทำได้

ข้อ ๑๐๙ การนำสืบพยานหลักฐานที่ไม่ปรากฏในสำนวน

ถ้าเห็นสมควรและไม่เป็นที่เสียหายแก่คดี พนักงานอัยการจะนำพยานหลักฐานที่ยังไม่ได้สอบสวนหรือไม่ปรากฏในการสอบสวนเข้าสืบแสดงต่อศาลก็ได้ ทั้งนี้ ควรให้พนักงานสอบสวนสอบสวนเพิ่มเติม หรือพาพยานมาเพื่อซักถามโดยบันทึกคำให้การตามข้อ ๓๖ และมีหัวหน้าพนักงานอัยการหรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายร่วมซักถามด้วย เพื่อจะได้ทราบน้ำหนักแห่งพยานหลักฐานนั้น ๆ

ข้อ ๑๑๐ การติดตามพยานมาเบิกความ

พนักงานอัยการต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในการติดตามพยานมาเบิกความต่อศาล และพึงใช้วิธีการใด ๆ ที่ถูกต้องชอบธรรมในอันที่จะติดตามพยานมาเบิกความให้ฟังกระทำ เช่น การติดตามผลการส่งหมายเรียกพยานอย่างจริงจัง การกำชับพนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนให้ติดตามหรือนำพยานมาศาล การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องถิ่น การติดต่อกับบุคคลอื่นที่รู้ที่อยู่พยาน การติดต่อกับพยานโดยตรงทางไปรษณีย์ หรือทางโทรศัพท์ เป็นต้น

ข้อ ๑๑๑ การให้ความสำคัญแก่พยาน

พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญ และระลึกถึงหน้าที่ของพยานที่ต้องมาศาล ต้องให้การ และต้องสาบานหรือปฏิญาณตน

ในกรณีที่พยานมีหน้าที่ต้องสาบานหรือปฏิญาณตน ให้พนักงานอัยการเอาใจใส่ดูแลว่า ก่อนเบิกความพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตนแล้ว

หากพนักงานอัยการนำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์เข้าเบิกความเป็นพยานต่อศาล ให้พนักงานอัยการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับพยานนั้นเท่าที่สามารถทำได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พยานมีความคุ้นเคยกับสภาพห้องพิจารณา บุคคล และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง และให้พยานมีความเข้าใจว่าการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมนั้น ดำเนินไปเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นั้นได้รับการศึกษา ฝึกอบรม ช่วยเหลือและสงเคราะห์ให้กลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ข้อ ๑๑๒ การปฏิบัติต่อพยาน

พนักงานอัยการพึงปฏิบัติโดยสุภาพต่อพยาน และต้องระลึกถึงสิทธิของพยานที่จะให้การได้โดยปราศจากการถูกขัดขวาง สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับคำปวดยการ คำพยานะเดินทาง และค่าเช่าที่พักแก่พยาน ทั้งนี้ พนักงานอัยการต้องอำนวยความสะดวกแก่พยานให้ได้รับสิทธิดังกล่าวอย่างดีที่สุด

ข้อ ๑๑๓ การสืบพยานเด็ก

การสืบพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานอัยการปฏิบัติตามมาตรา ๑๗๒ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พนักงานอัยการอาจแถลงต่อศาลในวันตรวจพยานหลักฐานหรือยื่นคำร้องในกรณีศาลไม่ได้กำหนดวันตรวจพยานหลักฐานก็ได้ เพื่อให้ศาลจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ร่วมอยู่ด้วยในการสืบพยานที่เป็นเด็กดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลให้คู่ความถาม ให้พนักงานอัยการหลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่อาจก่อให้เกิดความสับสนเข้าใจยากหรืออาจทำร้ายจิตใจของเด็ก

ข้อ ๑๑๔ การใช้สื่อภาพและเสียงแทนการเบิกความ

กรณีพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นผลร้ายแก่เด็กหากให้เด็กเบิกความซ้ำตามที่เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวน หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอโดยมีเหตุผลอันสมควร ให้พนักงานอัยการแถลงต่อศาลในวันสืบพยานเพื่อให้ศาลจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การของผู้เสียหาย หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ต่อหน้าคู่ความเพื่อให้ศาลถือสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำเบิกความของพยานนั้นในชั้นพิจารณาของศาล

ข้อ ๑๑๕ การสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย

ในกรณีพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมซึ่งเมื่อได้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ สุขภาพ อนามัย ภาวะแห่งจิตของพยาน หรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยหรือได้รับจากการกระทำ

ความผิดมาแล้ว เป็นที่เกรงว่าพยานไม่อาจเบิกความได้หรือไม่กล้าเบิกความตามความเป็นจริง รวมทั้งการปรากฏตัวของบุคคลบางคนในห้องพิจารณาอาจเป็นอุปสรรคต่อการเบิกความของพยาน พนักงานอัยการอาจแถลงต่อศาลเพื่อดำเนินการไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย หรือขอให้บุคคลซึ่งเห็นว่าไม่ควรอยู่ต่อหน้าพยานออกไปนอกห้องพิจารณา

ข้อ ๑๑๖ การสืบพยานผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่พยานผู้เชี่ยวชาญ เป็นบุคคลที่จะต้องให้การต่อศาลเกี่ยวกับความเห็นในทางวิชาการ พนักงานอัยการควรซักถามพยานถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของพยานผู้นั้นด้วย

ในการซักถามพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น ต้องซักถามให้ได้ความว่า มีความเชี่ยวชาญในการใด ๆ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์ หรือกฎหมายต่างประเทศ และความเห็นของพยานผู้นั้นมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดีในบางกรณี เช่น การตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ การตรวจชีววิทยาและสารพันธุกรรม เป็นต้น พนักงานอัยการควรซักถาม เพื่อให้พยานมีโอกาสเบิกความให้ความกระจ่างต่อศาลว่าตามหลักวิชาจะไม่มีกรณีผิดพลาดได้เลย

ข้อ ๑๑๗ การสืบพยานเอกสาร

กรณีพนักงานอัยการประสงค์ให้พยานที่เกี่ยวข้องกับเอกสารได้รับรองเอกสารนั้น ให้พยานตรวจดูเอกสารนั้นก่อนนำพยานเข้าเบิกความ และให้พยานรับรองเอกสารนั้นต่อหน้าศาล

ข้อ ๑๑๘ การสืบพยานวัตถุ

ในการสืบพยานวัตถุหรือพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ให้พนักงานอัยการปฏิบัติเช่นเดียวกับการสืบพยานเอกสารดังกล่าวในข้อ ๑๑๗

ข้อ ๑๑๙ การสืบพยานก่อนฟ้อง

ในกรณีที่ต้องมีการสืบพยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ พยานหลักฐานอื่น ก่อนฟ้องคดี หรือในกรณีที่ได้มีการฟ้องคดีไว้แล้วแต่มีเหตุจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนถึงกำหนดเวลาสืบพยานตามปกติ ตามความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๓/๒ มาตรา ๒๓๗ ทวิ มาตรา ๒๓๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดหาล่ามสำหรับพยานที่เป็นชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวโดยทันที

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกและพนักงานอัยการเห็นว่า พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะสามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงอันสำคัญในคดีหรือที่อาจทำให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานอื่นอีก หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากมีการเนินชั่งกว่าจะนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อันสำคัญมาสืบในภายหน้าพยานหลักฐานนั้นจะสูญหายไปหรือเป็นการยากแก่การตรวจพิสูจน์ ให้พนักงานอัยการเจ้าของเรื่องประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ไว้ก่อนฟ้อง หรือก่อนถึงกำหนดวันสืบพยานตามความในวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ตริ และวรรคสามของมาตรา ๒๔๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

ข้อ ๑๒๐ การเดินเผชิญสืบ

ในการดำเนินคดี หากพนักงานอัยการเห็นว่า การขอให้ศาลเดินเผชิญสืบพยานมีความจำเป็นและต้องกระทำ เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ก็ให้ดำเนินการแถลงขอต่อศาล

ก่อนเดินเผชิญสืบพยาน ให้พนักงานอัยการประสานงานกับพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเดินเผชิญสืบพยาน เช่น การเตรียมยานพาหนะ การจัดเตรียมสถานที่ หรือความสะดวกอื่น ๆ

ข้อ ๑๒๑ กรณีพยานเป็นบุคคลซึ่งมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

ในกรณีที่พนักงานอัยการประสงค์จะให้ศาลออกคำบอกกล่าวแก่บุคคลซึ่งมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกฎหมายตามที่ระบุพยานไว้ในข้อ ๑๐๒ (๒) ว่า จะสืบพยานนั้น ให้พนักงานอัยการแถลงให้ศาลทราบว่า บุคคลนั้นเป็นบุคคลในประเภทและตำแหน่งใดซึ่งได้รับความคุ้มกันจากอำนาจศาล เพื่อศาลจะได้ส่งเรื่องให้สำนักงานศาลยุติธรรมประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศต่อไป

ข้อ ๑๒๒ พยานกลับคำ

ในกรณีที่พยานเบิกความกลับคำหรือแตกต่างจากคำให้การชั้นสอบสวนในข้อสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้เสียรูปคดี และพนักงานอัยการเห็นว่าคำเบิกความของพยานเป็นปรีกษณ์ต่อคดี ให้พนักงานอัยการขออนุญาตต่อศาลเพื่อซักถามพยานนั้นเสมือนหนึ่งพยานนั้นเป็นพยานซึ่งคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างมา และให้พยานรับรองคำให้การชั้นสอบสวนส่งเป็นพยานต่อศาล โดยถามพยานให้ได้ความว่าข้อเท็จจริงใดเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง แล้วทำบันทึกรายงานหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว ว่าสมควรจะดำเนินคดีกับพยานผู้นั้นหรือไม่ เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นสมควรดำเนินคดีกับพยาน ให้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับพยานต่อไปโดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่า พยานให้การในชั้นสอบสวนและชั้นศาลแตกต่างกันในข้อสาระสำคัญอย่างไร

ข้อ ๑๒๓ การสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้ ไม่ว่าจะเพราะพยานเจ็บป่วย หรือมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาล หรือมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ หรือมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ให้พนักงานอัยการแถลงต่อศาลในวันตรวจพยานหลักฐาน หรือยื่นคำร้องต่อศาลในกรณีศาลไม่ได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน หรือเมื่อมีเหตุจำเป็นอื่น เพื่อให้พยานดังกล่าวเบิกความที่ศาลอื่นหรือสถานที่ทำการของทางราชการ หรือสถานที่แห่งอื่นในลักษณะการประชุมทางจอภาพตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ที่ออกตามความในมาตรา ๒๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีจำเป็นต้องให้พยานตามวรรคหนึ่งยืนยันความถูกต้องแท้จริงของเอกสารหรือวัตถุพยาน ให้พนักงานอัยการแถลงหรือยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อส่งเอกสารหรือวัตถุพยานดังกล่าวไปยังศาลอื่นเพื่อให้พยานได้ตรวจสอบและเบิกความยืนยัน

ข้อ ๑๒๔ การดำเนินการของพนักงานอัยการในการสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพ

ให้พนักงานอัยการที่ขอให้มีการสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพมีหนังสือไปยังสำนักงานอัยการประจำศาลอื่นที่พยานจะไปเบิกความ เพื่อจัดให้มีพนักงานอัยการเป็นผู้ประสานงานทางคดีในการที่พยานมาเบิกความดังกล่าว ทั้งนี้ ให้สำเนาเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการสืบพยาน เช่น คำฟ้อง รายงานการสอบสวน

คำให้การพยาน เป็นต้น เพื่อให้พนักงานอัยการประจำศาลอื่นได้ทราบข้อเท็จจริงในคดีและทบทวนความจำเป็นของพยานก่อนที่จะเบิกความ

เมื่อเสร็จการพิจารณาคดีที่ศาลอื่น ให้พนักงานอัยการผู้ประสานงานทำบันทึกรายงานการคดีว่าในวันดังกล่าวมีการเบิกความของพยานหรือไม่อย่างไร และข้อเท็จจริงอื่นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่คดี ทั้งนี้ ให้ส่งรายงานการคดีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องคืนสำนักงานอัยการที่ขอให้มีการสืบพยานในลักษณะการประชุมทางจอภาพตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒๕ การแถลงศาลในการส่งประเด็น

การส่งประเด็นไปสืบพยานที่ศาลอื่น หากปรากฏว่าจำเลยได้รับอนุญาตไม่ต้องมาฟังการพิจารณาหรือจำเลยที่ศาลพิจารณาแล้วให้โจทก์สืบพยานลับหลังได้ ตามมาตรา ๑๗๒ ทวิ มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานอัยการที่ขอให้ส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่น ขอให้ศาลสอบถามนายจำเลยหรือจำเลยว่าจะตามประเด็นไปหรือไม่ เพื่อให้ศาลจดไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาว่า ถ้าถึงวันนัดจำเลยหรือทนายจำเลยไม่มาศาล จะให้ศาลที่รับประเด็นสืบพยานโจทก์ไปได้เลยหรือจะให้ดำเนินการอย่างไร

กรณีคดีใดจำเป็นต้องให้พยานชี้ตัวจำเลย ไม่ว่าจะจำเลยในกรณีตามมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ ให้แถลงศาลขอให้ส่งตัวจำเลยตามประเด็นไปด้วย เพื่อให้พยานได้ชี้ตัวจำเลยนั้น

ข้อ ๑๒๖ การส่งประเด็นต่อ

คดีเรื่องใดที่พนักงานอัยการผู้ส่งประเด็น ประสงค์จะให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงต่อศาล ขอให้ส่งประเด็นต่อไปยังศาลที่พยานมีภูมิลำเนาใหม่ ในกรณีที่ปรากฏต่อศาลที่รับประเด็นว่าพยานได้ย้ายไปมีภูมิลำเนาใหม่แล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ส่งประเด็นระบุไว้ในหนังสือส่งประเด็นให้ชัดว่า ให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงขอให้ศาลส่งประเด็นไปยังศาลที่พยานมีภูมิลำเนาใหม่ด้วย และให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็นแถลงศาลตามความประสงค์ของพนักงานอัยการผู้ส่งประเด็น

ข้อ ๑๒๗ การตัดพยานประเด็น

พนักงานอัยการผู้รับประเด็นจะตัดพยานประเด็นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากพนักงานอัยการผู้ส่งประเด็นเสียก่อน

ในกรณีที่พยานประเด็นเป็นประจักษ์พยานและมีหลายปาก พนักงานอัยการผู้ส่งประเด็นอาจแจ้งให้พนักงานอัยการผู้รับประเด็น พิจารณาคัดพยานประเด็นได้ตามที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่รูปคดี

ข้อ ๑๒๘ กรณีพยานอยู่ต่างประเทศ

ถ้าพยานในคดีใดเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ และไม่สามารถนำตัวมาเบิกความต่อศาลได้ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรับสอบถามวิธีปฏิบัติจากสำนักงานต่างประเทศเพื่อประกอบการดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๒๙ การทำรายงานการคดี

พนักงานอัยการจะต้องทำบันทึกการดำเนินคดีทุกเรื่องในแบบรายงานการคดี อ.ก. ๑๓ เรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ที่มีการใช้ตามวันก่อนและหลังจนเสร็จสำนวน โดยให้ได้ความเพียงพอที่จะทราบว่า

ในการดำเนินคดีนั้นในครั้งใดหรือวันใด พนักงานอัยการคนใดได้จัดการเกี่ยวกับคดีนั้นไปอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาเพื่อผลใด ๆ ก็ให้บันทึกเป็นเหตุให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเตือนความจำและเพื่อให้พนักงานอัยการที่รับโอนสำนวนหรือที่ต้องดำเนินคดีแทนดำเนินการต่อไปได้ เช่น กรณีเรียกพยานมาซักถาม หรือในกรณีที่มีการสืบพยานให้บันทึกไว้ด้วยว่าได้สืบพยานก็ปาก แต่ละปากได้ความว่าอย่างไรโดยย่อ หากมีการอ้างพยานเอกสาร ให้ระบุว่าจะเอกสารใดพร้อมทั้งเลขหมายเอกสารตามที่ศาลได้หมายไว้

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องทุกประการโดยปราศจากเงื่อนไขและเป็นคดีที่ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ในศาลต่อไปอีกแล้ว ให้บันทึกรายงานการคดีในการชี้ความในคดีอาญาให้ปรากฏไว้ที่ปกสำนวนตรงบรรทัดว่าง

ข้อ ๑๓๐ การทำสำเนาเอกสารกรณีมีผู้ต้องหาหลายคน

ในคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคน ซึ่งพนักงานอัยการได้ฟ้องผู้ต้องหาบางคนเป็นจำเลย และต้องมีการอ้างส่งพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนประกอบการสืบพยานต่อศาลนั้น ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนจัดให้มีสำเนาสำนวนการสอบสวนไว้ เพื่อใช้ประกอบการดำเนินคดีสำหรับผู้ต้องหาคนอื่นที่ยังไม่ได้ตัวมาฟ้อง ทั้งนี้ สำเนาเอกสารดังกล่าวอาจจัดเก็บไว้ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ข้อ ๑๓๑ การส่งสำนวนการสอบสวนต่อศาล กรณีศาลเรียกสำนวนการสอบสวน

เมื่อพนักงานอัยการสืบพยานเสร็จแล้วและศาลเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการเพื่อประกอบการวินิจฉัยในคดีหนึ่งคดีใด ให้พนักงานอัยการจัดส่งสำนวนการสอบสวนต่อศาล โดยให้ทำคำแถลงส่งสำนวนการสอบสวนให้ปรากฏด้วยว่าส่งเอกสารจำนวนกี่ฉบับ เอกสารใดบ้าง และขอให้ศาลส่งสำนวนการสอบสวนคืนเมื่อมีคำพิพากษาแล้ว รวมทั้งต้องจัดทำสำเนาสำนวนการสอบสวนที่ส่งศาลติดสำนวนของพนักงานอัยการไว้

กรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่ส่งสำนวนการสอบสวนคืนตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการคัดถ่ายคำสั่งศาลดังกล่าวและทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ติดสำนวนของพนักงานอัยการไว้

หมวด ๔

การถอนฟ้อง

ข้อ ๑๓๒ ข้อพิจารณาและวิธีปฏิบัติในการถอนฟ้อง

เมื่อพนักงานอัยการได้สั่งฟ้องและได้ยื่นฟ้องคดีอาญาใดแล้ว ต่อมาพนักงานอัยการพิจารณาเห็นสมควรถอนฟ้องคดีนั้น ให้ทำความเห็นใน อ.ก. ๔ เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่งเมื่ออธิบดีอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ถอนฟ้อง ก่อนยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอื่น ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน และเมื่อถอนฟ้องแล้ว ให้รายงานอัยการสูงสุดทราบ

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับในกรณีถอนอุทธรณ์หรือถอนฎีกาด้วยโดยอนุโลม

ลักษณะ ๕ กระบวนการภายหลังศาลมีคำพิพากษา

ข้อ ๑๓๓ วิธีปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับผลคดี ของกลาง และสำนวน

การแจ้งผลคดี การแจ้งผลของกลาง การเก็บรักษาของกลาง การเก็บและการทำลายสำนวน ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๓๔ การขอบังคับคดี

กรณีที่มีคำพิพากษาของศาลในคดีอาญาให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งผลคดีและสิทธิในการบังคับคดีให้ผู้เสียหายทราบ

ข้อ ๑๓๕ หน้าที่การฟังหรือการรับทราบคำพิพากษา

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นด้วยตนเอง แล้วจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ติดสำนวน ในกรณีที่ไม้อาจรับทราบได้ด้วยตนเอง อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ผู้รับมอบหมายมีหน้าที่ต้องจัดทำแบบรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่เจ้าของสำนวนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ แล้วส่งให้เจ้าของสำนวนดำเนินการต่อไป

การฟังหรือการรับทราบคำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบ คำให้การ และไม่ต้องสืบพยานประกอบ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันและให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกาตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ รวมทั้งกรณีดังนี้

(๑) กรณีที่ศาลออกหมายนัดให้ไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันรับผิดชอบลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลาในหมายนัด หากผู้รับหมายมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับหมายนั้นแจ้งและส่งหมายนัดให้แก่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบ เพื่อลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้ผู้รับหมายนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

(๒) กรณีที่ศาลสั่งเลื่อนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตาม (๑) ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลานัดที่เลื่อนไปทุกครั้ง และจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ หากผู้รับทราบคำสั่งเลื่อนการอ่านหรือหมายนัดเลื่อนการอ่านมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับทราบนั้นแจ้งและส่งมอบหมายนัดเลื่อนการอ่าน (ถ้ามี) ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบเพื่อลงนัดใหม่ในสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้ผู้รับทราบนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

(๓) กรณีที่ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา แต่มีพนักงานอัยการผู้มีใช้เวรชี้ประจำวันลงลายมือชื่อรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว ให้พนักงานอัยการผู้นั้น

แจ้งให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวันทราบเพื่อจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อไป ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้พนักงานอัยการที่ลงลายมือชื่อนั้นทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

กรณีที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาโดยไม่ได้ออกหมายนัด ให้สำนักงานอัยการทุกแห่งพยายามประสานงานกับศาลเท่าที่จะทำได้ โดยขอความร่วมมือให้ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ให้พนักงานอัยการโจทก์ทราบล่วงหน้าทุกครั้งทุกคดี เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดหรืออาจจะเกิดในทางปฏิบัติได้

ข้อ ๑๓๖ การคัดคำพิพากษา

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการจัดให้นิติกรปฏิบัติหน้าที่คัดคำพิพากษาโดยให้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของศาลเพื่อขอคัดคำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ เพื่อพิจารณาดำเนินการในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ตลอดจนขอคัดคำพิพากษาศาลฎีกาในกรณีที่จะต้องรายงานสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาเสนอสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๓๗ การเสนอผลคดีให้อัยการสูงสุดทราบ

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอสำนวนคดีที่เสร็จในศาลชั้นต้นพร้อมจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ และหากหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเห็นว่าผลคดีใดมีความสำคัญควรเสนอให้อัยการสูงสุดทราบ โดยให้รายงานผ่านอธิบดีอัยการ

ข้อ ๑๓๘ การส่งคำพิพากษาศาลฎีกาให้สำนักงานอัยการสูงสุด

การส่งคำพิพากษาศาลฎีกาให้สำนักงานอัยการสูงสุด ให้อัยการศาลสูงเจ้าของสำนวนเป็นผู้รับรองสำเนาและส่งสำนักงานอัยการสูงสุดภายในหนึ่งเดือน เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับรองสำเนาและเสนอตามลำดับชั้นถึงสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ ๑๓๙ การส่งคำพิพากษาในคดีที่มีการชี้ขาดหรือรับรองให้อุทธรณ์หรือฎีกา

คดีซึ่งอัยการสูงสุดชี้ขาดตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมายอื่น ให้อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้อง ให้อุทธรณ์ หรือให้ฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดได้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดมอบหมายการรับรองอุทธรณ์ ให้พนักงานอัยการแต่ละชั้นศาลส่งสำเนาคำพิพากษาคดีนั้น ๆ ทุกชั้นศาลไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด

ข้อ ๑๔๐ การพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา

ในการพิจารณาคำพิพากษาศาลฎีกา ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ เสนอความเห็นรายงานผลการตรวจสอบต่ออัยการสูงสุดเฉพาะในคดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้อง ให้อุทธรณ์ ให้ฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดได้รับรองอุทธรณ์หรือฎีกา หรือคดีที่อัยการสูงสุดมอบหมายการรับรองอุทธรณ์ หรือคดีอื่นใดที่อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความสำคัญหรือควรแก่การศึกษาเท่านั้น ส่วนคดีนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ เป็นผู้รับทราบแล้วเป็นอันยุติ

ถ้าหากมีความจำเป็นต้องเรียกสำนวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อตรวจสอบประกอบการพิจารณา คำพิพากษาของศาลฎีกา ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อออกคำสั่ง

ลักษณะ ๖

การควบคุม การเก็บรักษา และการทำลายสำนวน

ข้อ ๑๔๑ การควบคุมการดำเนินคดีสำคัญ

เพื่อให้การควบคุมการดำเนินคดีสำคัญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และทันต่อเหตุการณ์ ให้พนักงานอัยการควบคุมการดำเนินคดีอย่างใกล้ชิด และดำเนินการดังนี้

(๑) ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรายงานตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ แล้วให้อธิบดีอัยการรายงานสำนักงานอัยการสูงสุด ในทันทีเมื่อ

(ก) ได้รับสำนวนการสอบสวน

(ข) หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาเข้าร่วมดำเนินคดี หรือมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดในคดี โดยให้รายงานทูลกระษัตริย์คำสั่งจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(ค) มีคำพิพากษาของศาลทุกชั้นศาล

(๒) ให้อธิบดีอัยการรายงานสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อทราบ กรณีอธิบดีอัยการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเสียเองหรือร่วมดำเนินคดีหรือควบคุมการดำเนินคดี

(๓) เมื่อคำสั่งเสร็จเด็ดขาดหรือคดีถึงที่สุดแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการส่งสำนวนคดีนั้นไปยังสำนักงานวิชาการโดยเร็ว

ให้สำนักงานวิชาการดำเนินการเก็บข้อมูลควบคุมตรวจสอบกำกับ ดูแลการดำเนินคดีสำคัญทุกระยะ ตลอดจนทำการตรวจสอบ วิเคราะห์สำนวนคดีที่มีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดและคดีถึงที่สุด ตามหน้าที่ด้วย

การรายงานคดีสำคัญ ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๔๒ การเยี่ยมหรือคัดสำเนาสำนวน

การเยี่ยมหรือคัดสำเนาสำนวนการสอบสวน ให้ดำเนินการได้ดังนี้

(๑) สำนวนการสอบสวนคดีที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสงค์จะขอยืมหรือขอคัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนไปเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการอนุญาตให้ยืมหรือคัดสำเนาไปได้

(๒) สำนวนการสอบสวนคดีที่ยังไม่เสร็จเด็ดขาด หากพนักงานสอบสวนหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสงค์จะขอยืมหรือขอคัดสำเนาสำนวนทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา หากเห็นว่าไม่เป็นการขัดข้องหรือเสียหายแก่การดำเนินคดี ให้อนุญาตให้ยืมหรือคัดสำเนาไปได้

(๓) สำนวนการสอบสวนที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการ หากปรากฏแก่พนักงานสอบสวนว่าได้จับกุมผู้ต้องหาผิดตัว และพนักงานสอบสวนได้ติดต่อขอให้พนักงานอัยการส่งสอบสวนเพิ่มเติม หรือให้ส่งพยานมาให้ซักถาม เมื่อพนักงานสอบสวนได้ขอยืมหรือคัดสำเนาสำนวนไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการเสื่อมเสียความยุติธรรม ก็ให้อนุญาตให้ยืมหรือคัดสำเนาไปได้

(๔) การติดต่อขอรับสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องติดต่อโดยตรงกับหัวหน้าพนักงานอัยการ สำหรับส่วนกลาง กระทรวง กรมต่าง ๆ จะติดต่อขอจากอัยการสูงสุดโดยตรงก็ได้

(๕) ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนอยู่ที่อัยการศาลสูง ให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงหรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลสูงภาค เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้เยี่ยมหรือคัดสำเนาสำนวนการสอบสวน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔๓ การตรวจหรือคัดสำเนาทำให้การขึ้นสอบสวน

เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายหรือจำเลยย่อมมีสิทธิขอตรวจหรือคัดสำเนาทำให้การของตนหรือเอกสารประกอบทำให้การของตนในชั้นสอบสวนได้ โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

กรณีที่ผู้เสียหายหรือจำเลยขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาตามความเหมาะสมและไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและแก่ผู้อื่น โดยให้นำมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาพิจารณาประกอบด้วย

ในคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากผู้เสียหายหรือจำเลยหรือผู้มีส่วนได้เสียขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดีนั้น ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการพิจารณาคำขอดังกล่าวในวรรคหนึ่งต้องพิจารณาสั่งโดยเร็ว ถ้ามีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ ให้พิจารณาสั่งให้เสร็จภายในวันทำการถัดไปนับแต่เหตุจำเป็นนั้นสิ้นสุดลง

คำสั่งไม่อนุญาตจะต้องบันทึกเหตุผลในการสั่งไว้ให้ชัดเจน และต้องแจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยเร็ว

เอกสารประกอบทำให้การของผู้เสียหายหรือจำเลยในชั้นสอบสวน หมายถึง

(๑) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยนำมามอบให้

(๒) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยลงลายมือชื่อไว้

(๓) เอกสารที่ผู้เสียหายหรือจำเลยกล่าวอ้างหรือให้การพาดพิงถึง ทั้งนี้ การเปิดเผยจะต้องไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๔๔ การขอทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี

ในคดีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือผู้มีส่วนได้เสียขอทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง สรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดีให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

กรณีที่ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณา โดยให้นำความในวรรคสองของข้อ ๑๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้นำความในวรรคห้าของข้อ ๑๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๕ การเก็บรักษาสำนวน

ให้พนักงานอัยการเก็บรักษาสำนวนการสอบสวนทุกประเภทที่มีความเห็นและคำสั่งแล้ว เว้นแต่สำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด และสำนวนชั้นสูตรพลิกศพที่มีการไต่สวนแล้ว ให้ส่งคืนพนักงานสอบสวนเก็บรักษา แต่ให้เก็บสำเนาหนังสือส่งไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๔๖ การเก็บและทำลายสำนวน

สำนวนคดีอาญานอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๔๗ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาจัดการทำลายเสียได้เมื่อพ้นกำหนดดังนี้

(๑) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส. ๑ ที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องหรือที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำไม่ถึงห้าปี ซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องและศาลได้พิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส. ๓ สำนวนคดีเปรียบเทียบตามสารบบ ส. ๒ ก. สำนวนคดีฟ้องด้วยวาจาตามสารบบ ส. ๔ สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส. ๕ ที่ไม่รับแก้ต่างหรือรับแก้ต่างแต่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง สำนวนคดีอาญาที่ร้องฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่และศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่พนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี ให้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสอง พ.ศ.

(๒) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส. ๑ ที่จำเลยให้การปฏิเสธหรือที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง และสำนวนคดีอาญาที่รับแก้ต่างตามสารบบ ส. ๕ และคดีดังกล่าวศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ ให้เก็บรักษาไว้มีกำหนดสิบเอ็ด พ.ศ.

(๓) สำนวนคดีอาญาตามสารบบ ส. ๑ และ ส. ๒ เฉพาะกรณีสั่งไม่ฟ้อง และสำนวนคดีอาญาซึ่งมีเงื่อนไขระงับคดีและพนักงานอัยการได้มีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามข้อ ๔๘ ให้เก็บรักษาไว้ภายในกำหนดอายุความ

(๔) สำนวนคดีอาญาที่มีผู้ต้องหาหลบหนี และพนักงานอัยการได้สั่งฟ้องหรือเห็นควรสั่งฟ้องไว้เมื่อพ้นกำหนดอายุความแล้ว หากยังจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามข้อ ๔๘ โดยการเก็บรักษาสำนวนให้เก็บไว้จนกว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี

(๕) สำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาหรือสำนวนที่ศาลใช้มาตรการแทนการพิพากษาคดี ให้เก็บรักษาไว้เท่ากับระยะเวลาการเก็บรักษาสำนวนคดีอาญานั้น

(๖) สำนวนคดีที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้รับทรัพย์คืนตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้เก็บรักษาไว้เท่ากับระยะเวลาการเก็บรักษาสำนวนคดีอาญานั้น

สำนวนคดีอาญานอกเหนือจาก (๑) - (๖) และมีได้เป็นสำนวนคดีอาญาตามข้อ ๑๔๗ ระยะเวลาในการเก็บรักษาและการจัดการทำลาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

การทำลายสำนวน ให้กระทำโดยการเผา หรือย่อยสลาย และให้บันทึกหลักฐานในการทำลายไว้ด้วย

ลักษณะ ๗

การปฏิบัติต่อสำนวนคดีที่มีลักษณะพิเศษ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และสำนวนค้าง

ข้อ ๑๔๗ สำนวนคดีที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า

สำนวนคดีที่มีลักษณะพิเศษอันน่าจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของพนักงานอัยการ เช่น ข้อเท็จจริงในคดีเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือมีลักษณะร้ายแรง กระทบกระเทือนความรู้สึกรักของประชาชนโดยทั่วไป

หรือมีปัญหาข้อกฎหมาย หรือกระบวนการพิจารณาซับซ้อนซึ่งมีเงื่อนไขเป็นพิเศษ เป็นต้น เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ส่งสำนวนดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดทุกเรื่อง

ข้อ ๑๔๘ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานบัญชีแสดงรายละเอียดโดยสรุปเฉพาะคดีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง และหรือคดีที่มีคำสั่งเกี่ยวกับของกลางตามประเภทและชนิดที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดที่มีผลไม่ชอบรับ โดยจัดทำเป็นรายเดือนตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด แล้วรายงานต่ออธิบดีอัยการ

อธิบดีอัยการมีอำนาจเรียกสำนวนคดีหนึ่งคดีใดมาตรวจสอบและพิจารณาประกอบการรายงานบัญชีแสดงรายละเอียดดังกล่าวในวรรคหนึ่งได้

ข้อ ๑๔๙ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

การจัดทำสารบบ บัญชี และรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อผลในการตรวจสอบติดตาม และเร่งรัดการดำเนินคดี ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ให้อธิบดีอัยการตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการของพนักงานอัยการในบังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด โดยอาศัยแนวทางดังนี้ แล้วรายงานให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ

(๑) การปฏิบัติต่อสำนวนเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

(๒) การตรวจสอบสำนวน การทำความเข้าใจและคำสั่ง ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วน มีเหตุผลสมควรหรือไม่

(๓) การดำเนินคดีในชั้นศาลเป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

(๔) การเร่งรัดคดีได้เป็นไปตามสมควรแก่เวลาหรือไม่

(๕) การปฏิบัติภายหลังคดีเสร็จสิ้นแล้ว ได้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

(๖) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

การรายงานดังกล่าวในวรรคสอง ให้จำแนกรายงานเป็นรายสี่เดือน ครั้งที่ ๑ เดือนตุลาคม - เดือนมกราคม ครั้งที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนพฤษภาคม และครั้งที่ ๓ เดือนมิถุนายน - เดือนกันยายน โดยให้จัดส่งรายงานภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนกุมภาพันธ์ วันที่ ๑๐ ของเดือนมิถุนายน และวันที่ ๑๐ ของเดือนตุลาคม ตามลำดับ

ข้อ ๑๕๐ การรายงานสำนวนค้าง

สำนวนคดีอาญาดังนี้ ให้ถือว่าเป็นสำนวนที่ค้างระหว่างจัดการ

(๑) สำนวนที่ยังมิได้สั่ง

(๒) สำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม หรือให้ส่งพยานมาเพื่อซักถาม

(๓) สำนวนปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาซึ่งมีคำสั่งฟ้องและรอส่งตัวมาฟ้อง หรือถ้าผู้ต้องหาหลบหนี และยังมีได้แจ้งจัดการให้ได้ตัวมาฟ้อง

(๔) สำนักงนที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามความใน มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี รวมตลอดถึงสำนักงนที่มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแย้งให้ฟ้อง และอยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการสูงสุดด้วย

(๕) สำนักงนที่อยู่ระหว่างขออนุญาตฟ้อง

สำนักงนปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาซึ่งพนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหา และแจ้งให้พนักงานสอบสวน ส่งผู้ต้องหาเพื่อฟ้องต่อไป มิให้ถือเป็นสำนักงนค้าง

หัวหน้าพนักงานอัยการต้องส่งรายงานบัญชีสำนักงนค้างประจำเดือน ตามแบบและวิธีการที่สำนักงน อัยการสูงสุดกำหนดภายในวันทำการที่ห้าของเดือนถัดไปโดยผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และให้อธิบดีอัยการ เสนอรายงานบัญชีสำนักงนค้างดังกล่าวไปยังสำนักงนอัยการสูงสุดภายในวันที่สิบห้าของเดือนเดียวกัน แม้ไม่มี สำนักงนค้างก็ให้ส่งรายงานบัญชีสำนักงนค้างไปด้วย

ข้อ ๑๕๑ การตรวจสอบและรายงานบัญชีสำนักงนค้าง

ก่อนที่หัวหน้าพนักงานอัยการลงนามในรายงานบัญชีสำนักงนค้าง ต้องตรวจสอบสำนักงนที่ค้างว่ามีจำนวนครบถ้วนถูกต้องตามที่เจ้าหน้าที่เสนอหรือไม่ และมีสำนักงนเรื่องใดที่ค้างมานาน สมควรสั่งเร่งรัดเป็นพิเศษ

ในการจัดทำรายงานบัญชีสำนักงนค้าง ให้เจ้าหน้าที่ใช้ความระมัดระวังในการกรอกรายละเอียด และตรวจสอบความถูกต้อง ตามที่สำนักงนอัยการสูงสุดกำหนด

ให้ส่งบัญชีแสดงการที่ทำของพนักงานอัยการ (อ.ก. ๕๐) ไปพร้อมกับรายงานบัญชีสำนักงนค้าง

ข้อ ๑๕๒ การรายงานเหตุสำนักงนค้างเกินหกเดือน

สำนักงนที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันรับสำนักงน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการ บันทึกรายงานชี้แจงเหตุขัดข้องโดยละเอียดและแนบส่งไปกับรายงานบัญชีสำนักงนค้างทุกเดือน

เมื่ออธิบดีอัยการได้รับทราบบันทึกกรายงานชี้แจงเหตุขัดข้องดังกล่าวแล้ว ให้อธิบดีอัยการตรวจสอบ ตักเตือน หรือมีบันทึกเร่งรัด หรือวางแนวทางแก้ไขตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานผลดำเนินการให้อัยการสูงสุดทราบ

ข้อ ๑๕๓ การดำเนินการกรณีสำนักงนค้างเกินสองปี

สำนักงนที่ค้างเกินสองปี ให้อธิบดีอัยการเรียกสำนักงนมาตรวจสอบว่าเหตุใดจึงล่าช้า หากไม่มีเหตุอันสมควร ให้อธิบดีอัยการเร่งรัดและแนะนำการสั่งคดีแก่พนักงานอัยการเจ้าของสำนักงน และหัวหน้าพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๕๔ การส่งมอบสำนักงน

พนักงานอัยการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือให้ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงนอื่น ให้ทำบัญชี และส่งมอบสำนักงนทั้งหมดที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้กับสำนักงนเดิม หากไม่มีสำนักงนค้างก็ให้ทำบัญชี แสดงว่าไม่มีสำนักงนค้าง

กรณีมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษอย่างยิ่งหรือจะเสียหายแก่ทางราชการ หัวหน้าพนักงานอัยการ อาจขออนุมัติต่ออัยการสูงสุดให้พนักงานอัยการตามวรรคหนึ่งรับผิดชอบสำนักงนติดตัวเป็นเรื่อง ๆ ไป

ภาค ๒
การดำเนินคดี

ลักษณะ ๑

การดำเนินคดีที่ใช้วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

ข้อ ๑๕๕ การฟ้องคดีด้วยวาจา

การฟ้องคดีด้วยวาจา ให้พนักงานอัยการบันทึกการฟ้องคดีด้วยวาจาให้ครบองค์ประกอบของความผิด และปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙

ข้อ ๑๕๖ การฟ้องด้วยวาจา และกรณีฟ้องด้วยวาจาผิดตัว

ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานอัยการฟ้องด้วยวาจา และเมื่อศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ให้พนักงานอัยการขอรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการส่งตัวให้พนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนเต็มรูปแบบเพื่อดำเนินคดีต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าความปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดที่แท้จริง ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๕๗ กรณีคดีเกินอำนาจศาลแขวงภายหลังยื่นฟ้องแล้ว

กรณีที่ยื่นฟ้องผู้ต้องหาใดแล้ว ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาหากปรากฏว่ามีเหตุทำให้คดีเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ห้ามมิให้ถอนฟ้องเพื่อนำคดีไปฟ้องใหม่ยังศาลที่มีอำนาจ แต่ให้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องในคดีเดิมให้เป็นคดีเกินอำนาจพิจารณาของศาลแขวงเพื่อให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี แล้วนำคดีไปฟ้องยังศาลที่มีอำนาจต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่งหากศาลไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องก็ให้พนักงานอัยการคัดค้านคำสั่งศาล เพื่อใช้สิทธิในการอุทธรณ์และฎีกาต่อไป

ลักษณะ ๒

การดำเนินคดียาเสพติด

หมวด ๑

การดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อ ๑๕๘ เจตนารมณ์

ในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้พนักงานอัยการพึงตระหนักอยู่เสมอว่า ยาเสพติดให้โทษ

เป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติ และรัฐบาลมีนโยบายที่จะป้องกันและปราบปรามให้ได้ผลโดยเด็ดขาด และมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๕๙ การบรรยายฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

ในการบรรยายฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อ ๙๔ แล้ว กรณีที่จำนวนหน่วยการใช้ น้ำหนักสุทธิ และน้ำหนักสารบริสุทธิ์ของยาเสพติดเป็นองค์ประกอบความผิด หรือข้อสันนิษฐานของกฎหมาย พนักงานอัยการจะต้องบรรยายฟ้องระบุจำนวนหน่วยการใช้ น้ำหนักสุทธิ และน้ำหนักสารบริสุทธิ์ของยาเสพติด โดยให้ระบุจำนวนของน้ำหนักสุทธิและน้ำหนักสารบริสุทธิ์ของยาเสพติด ดังกล่าวเป็นตัวเลขและตัวอักษรเพื่อความชัดเจนด้วย

ในคดีความผิดฐานพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้พนักงานอัยการบรรยายฟ้อง โดยอาศัยองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๘๐ หรือมาตรา ๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และบรรยายด้วยการกระทำของจำเลยเป็นการพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และในคำขอท้ายฟ้องให้อ้างมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ด้วย

ข้อ ๑๖๐ การดำเนินคดีความผิดฐานสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ

สำนวนการสอบสวนความผิดฐานสมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้พนักงานอัยการตรวจพิจารณา ด้วยว่า ในการจับกุมหรือการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิด ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดแล้วจึงจะดำเนินคดีตามฐานความผิดดังกล่าวได้

ข้อ ๑๖๑ การแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง การแจ้งผลคดี และการแจ้งรายละเอียดความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

นอกจากการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องตามข้อ ๘๔ แล้ว ในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด สมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าว ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องพร้อมเหตุผล และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ต่อเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ถ้าศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้อัยการศาลสูง เจ้าของสำนวนรายงานตามลำดับชั้นเพื่อให้อัยการสูงสุดทราบ พร้อมทั้งสำเนาคำพิพากษารวมทั้งข้อสังเกต (ถ้ามี) เพื่อแจ้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทราบ

ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งรายละเอียดความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดรายเดือน ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดกำหนด

หมวด ๒

การริบทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วย

มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อ ๑๖๒ การบรรยายคำร้องขอให้รับทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

คำร้องขอรับทรัพย์ตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จะต้องปรากฏว่าความผิดในคดีหลักเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด และฐานสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าว และยาเสพติดจะต้องเป็นยาเสพติดเฉพาะที่มีชื่อตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เท่านั้น

ข้อ ๑๖๓ การแจ้งรายงานทรัพย์สินที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลริบ

เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอรับทรัพย์คืนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบในการแจ้งว่าได้ยื่นคำร้องขอรับทรัพย์คืนพร้อมรายการทรัพย์สินที่ขอริบไปยังเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยเร็ว โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ลงนามในแบบแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยื่นคำร้องสูงสุดกำหนดพร้อมสำเนาเรื่องส่งสำนักงานอัยการสูงสุดด้วย

เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งผลคดีให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสำนักงานอัยการสูงสุดทราบโดยเร็ว

หมวด ๓

สำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ข้อ ๑๖๔ การดำเนินคดี

สำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานอัยการรับสำนวนการสอบสวนไว้ดำเนินการ โดยพนักงานสอบสวนไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมสำนวน

ข้อ ๑๖๕ การลงสารบบและบัญชีจ่ายสำนวนคดี

ให้สำนักงานคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ดำเนินการจัดให้มีสารบบและบัญชีจ่ายสำนวน ตลอดจนสมุดรับ - ส่งหนังสือคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้เป็นการเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๖๖ การปฏิบัติต่อสำนวนกรณีผู้ต้องหาในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น

กรณีพนักงานอัยการรับสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วปรากฏภายหลังว่าผู้ต้องหาในคดีนั้นต้องโทษหรือถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก หรือกรณีอื่นที่ทำให้ผู้ต้องหาในคดีนั้นไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินคดีต่อไปตามอำนาจและหน้าที่ แล้วแจ้งผลการดำเนินคดีให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบด้วย

หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา และเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้ถูกควบคุมหรือถูกขัง หรือถูกจำคุก ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนให้ส่งตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีต่อไป โดยให้มีคำสั่งในสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เมื่อได้ตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีแล้ว ให้โอนสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปลงสารบบ (ส. ๑) ปกติ แล้วผูกสำนวนทั้งสองไว้ด้วยกัน

ข้อ ๑๖๗ การสั่งคดี

กรณีคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แจ้งผลการตรวจพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด และพนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นผู้มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานอัยการมีคำสั่ง “ชะลอการฟ้องไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด” โดยยังไม่ต้องมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา

สำนวนคดีที่พนักงานอัยการมีคำสั่ง “ชะลอการฟ้อง” ถือเป็นสำนวนที่สั่งคดีเสร็จแล้ว ให้รายงานตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

กรณีพนักงานอัยการพิจารณาเห็นว่า ผู้ต้องหาซึ่งได้รับแจ้งผลการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินคดีต่อไปตามอำนาจและหน้าที่โดยให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนให้ส่งตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีต่อไป และเมื่อได้ตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดีแล้ว ให้โอนสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปลงสารบบ (ส. ๑) ปกติ แล้วผูกสำนวนทั้งสองไว้ด้วยกัน แล้วให้แจ้งผลการดำเนินคดีให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบ

ข้อ ๑๖๘ การยุติการดำเนินคดี

สำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งพนักงานอัยการได้มีคำสั่งชะลอการฟ้องไว้ ต่อมาได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดว่าผู้ต้องหาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดครบถ้วนตามที่กำหนดและผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้ต้องหาเป็นที่พอใจแล้ว ให้พนักงานอัยการมีคำสั่ง “ยุติการดำเนินคดี” เพราะกฎหมายถือว่าผู้ต้องหาพ้นจากความผิด” และดำเนินการต่อไปตามข้อ ๔๘ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๖๙ กรณีผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ

สำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งพนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องไว้ ต่อมาได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดว่า ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ ให้รวมคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้ในสำนวน และให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินคดีต่อไปตามอำนาจและหน้าที่ โดยให้นำความในวรรคสามของข้อ ๑๖๗ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๗๐ การบรรยายฟ้องกรณีผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่พอใจ

การบรรยายฟ้องในกรณีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว แต่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของผู้ต้องหาไม่เป็นที่พอใจของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือในกรณีที่ผู้ต้องหาอยู่ระหว่างการตรวจพิสูจน์ การเสพหรือการติดยาเสพติด หรืออยู่ระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แต่ปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงถูกคืนตัวมาดำเนินคดี ให้บรรยายฟ้องให้ศาลทราบถึงการที่ผู้ต้องหาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

แต่ผลการฟื้นฟูไม่เป็นที่พอใจ หรือบรรยายฟ้องถึงกรณีที่น่าสงสัยหรือข้อเท็จจริงภายหลังว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แล้วแต่กรณี พร้อมกับแนบสำเนารายงานคำสั่งคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดดังกล่าวไว้ท้ายคำฟ้องเพื่อประกอบดุลพินิจของศาลด้วย

ข้อ ๑๗๑ การจับกุมสำนวน

ให้สำนักงานที่เกี่ยวข้อง แยกเก็บรักษาสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่างหากจากสำนวนคดีทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและจัดเก็บข้อมูล

หมวด ๔

การบังคับโทษปรับในคดียาเสพติด

ข้อ ๑๗๒ การบังคับโทษปรับในคดียาเสพติด

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับในคดียาเสพติด ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษโดยระบุในคำร้องให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องโทษ และให้พนักงานอัยการแจ้งผลการออกหมายบังคับคดี ผลแห่งคำพิพากษา และให้ส่งสำเนาหมายบังคับคดีให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

ลักษณะ ๓

การดำเนินคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร

ข้อ ๑๗๓ คดีความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและทรัพยากร

คดีความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและทรัพยากร ได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจและทรัพยากรตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

การดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง นอกจากเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือเวียนของสำนักงานอัยการสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าว

ลักษณะ ๔

การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อ ๑๗๔ การดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง หรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ลักษณะ ๕
การดำเนินคดีทรัพย์สินทางปัญญา

หมวด ๑
หลักการทั่วไป

ข้อ ๑๗๕ คดีทรัพย์สินทางปัญญา

คดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางหรือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาค ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๗๖ เจตนารมณ์

การดำเนินคดีที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา ให้พนักงานอัยการยึดหลักตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง และบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๗๗ การใช้ดุลพินิจ

ในการใช้ดุลพินิจสั่งคดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา ให้พิจารณาถึงความเป็นธรรมปรัชญาพื้นฐานของทรัพย์สินทางปัญญา ความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างประโยชน์สาธารณะและเจ้าของสิทธิความสอดคล้องตามมาตรฐานสากลทั่วไป รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศประกอบด้วย

หมวด ๒
การดำเนินคดี

ข้อ ๑๗๘ เขตอำนาจการดำเนินคดี

คดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา ที่อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดี

หากคดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาเกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการจังหวัด แห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้น อ่าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือจำเลยมีที่อยู่หรือถูกจับ หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดีต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาคที่มีเขตอำนาจ

ข้อ ๑๗๙ การดำเนินคดีทรัพย์สินทางปัญญาในศาลจังหวัด

ในระหว่างที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาคยังมีได้เปิดทำการ คดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นนอกเขตของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการจังหวัด ตามความในวรรคสองของข้อ ๑๗๘ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดแทน

การฟ้องคดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาในศาลจังหวัด ให้ใช้ชื่อศาลว่า “ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง (ศาลจังหวัด)”

ข้อ ๑๘๐ การดำเนินคดีกรณีการกระทำความผิดที่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

คดีอาญาที่เกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา ถ้าพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำความผิดที่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง หรือศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศภาค แล้วแต่กรณี

ถ้าการกระทำความผิดในวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ให้พนักงานอัยการดำเนินการพิจารณา ดังนี้

(๑) หากเห็นสมควรดำเนินคดีทุกกรรมดังกล่าวที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ให้พิจารณาสั่งและดำเนินคดีต่อไป

(๒) หากเห็นว่าไม่สมควรดำเนินคดีทุกกรรมดังกล่าวที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ให้ส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการแยกสำนวนและรับไว้เฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ส่วนสำนวนคดีความผิดกรรมอื่นให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการที่มีอำนาจรับสำนวนไว้ดำเนินคดีต่อไป

ลักษณะ ๖

การดำเนินคดีล้มละลาย

หมวด ๑

หลักการทั่วไป

ข้อ ๑๘๑ คดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย

คดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย ได้แก่คดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลายกลางหรือศาลล้มละลายภาค ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย และข้อกำหนดว่าด้วยคดีล้มละลาย

หมวด ๒

การดำเนินคดี

ข้อ ๑๘๒ เขตอำนาจการดำเนินคดี

คดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย ที่อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลายกลาง ให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีล้มละลายเป็นผู้ดำเนินคดี

คดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย หากเกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการจังหวัด ท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือผู้ต้องหาที่อยู่หรือถูกจับ หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดีต่อศาลล้มละลายภาคที่มีเขตอำนาจ

ข้อ ๑๘๓ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการล้มละลายในศาลจังหวัด

ในระหว่างที่ยังมิได้เปิดทำการศาลล้มละลายภาคในท้องที่ใด การดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการล้มละลายที่เกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น หรือผู้ต้องหาที่อยู่ หรือถูกจับได้ หรือท้องที่ที่เจ้าพนักงานทำการสอบสวน ผู้ต้องหา กรณีนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย

การฟ้องคดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลายในศาลจังหวัด ให้ใช้ชื่อศาลว่า “ศาลล้มละลายกลาง (ศาลจังหวัด)”

ข้อ ๑๘๔ การดำเนินคดีกรณีการกระทำความผิดที่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

คดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลาย ถ้าพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหา เป็นการกระทำความผิดที่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจศาลล้มละลาย ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อศาลล้มละลายกลาง หรือศาลล้มละลายภาค แล้วแต่กรณี

ถ้าการกระทำความผิดในวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกัน และบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลาย ให้พนักงานอัยการดำเนินการพิจารณา ดังนี้

(๑) หากเห็นสมควรดำเนินคดีทุกกรรมดังกล่าวที่ศาลล้มละลาย ให้พิจารณาสั่งและดำเนินคดีต่อไป

(๒) หากเห็นว่าไม่สมควรดำเนินคดีทุกกรรมดังกล่าวที่ศาลล้มละลาย ให้ส่งพนักงานสอบสวน ดำเนินการแยกสำนวนและรับไว้เฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลาย ส่วนสำนวนคดีความผิดกรรมอื่น ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการที่มีอำนาจรับสำนวนไว้ดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๘๕ กรณีมีความเห็นแย้ง

สำนวนการสอบสวนในทางอาญาเกี่ยวกับการล้มละลายที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นพนักงานสอบสวน ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ซึ่งแย้งกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ส่งสำนวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่ง ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้เสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีล้มละลาย หรืออธิบดีอัยการภาค แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา

ลักษณะ ๗

การดำเนินคดีเด็กและเยาวชน

หมวด ๑

หลักการทั่วไป

ข้อ ๑๘๖ ปรัชญาและเจตนารมณ์ในการดำเนินคดี

การดำเนินคดีที่เด็กหรือเยาวชนมีส่วนเกี่ยวข้อง ให้พนักงานอัยการคำนึงถึงการคุ้มครองสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ การแสวงหามาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลแห่งสหประชาชาติ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน ยุทธศาสตร์ต้นแบบและ มาตรการเชิงปฏิบัติในการขจัดความรุนแรงต่อเด็กในด้านป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา เป็นต้น และเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่พนักงานอัยการพึงกระทำ

การพิจารณาใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการเพื่อนำเด็กหรือเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทางอาญาหรือเข้าสู่การพิจารณาของศาล ต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ เหมาะสม เพื่อการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนแต่ละราย โดยไม่คำนึงถึงการลงโทษ และจะนำมาใช้เป็นวิธีการสุดท้ายเมื่อไม่สามารถ ดำเนินการแก้ไขได้ด้วยวิธีการอื่น นอกจากนี้การพิจารณาใช้ดุลพินิจดังกล่าวต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ของเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย เพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินคดีดังกล่าวเหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งคดี รวมทั้งต้องคำนึงถึงวิธีการแก้ไขที่เด็กหรือเยาวชนแต่ละรายจะพึงได้รับ

ข้อ ๑๘๗ ดุลพินิจในการสั่งคดี

ในการใช้ดุลพินิจสั่งคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหา นอกจากพนักงานอัยการจะต้องคำนึงถึงปรัชญา และเจตนารมณ์ในการดำเนินคดีตามข้อ ๑๘๖ แล้ว ให้พิจารณาถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิด พฤติการณ์ แห่งคดี ความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด ความเสียหายที่ผู้เสียหายและสังคมได้รับ สถานภาพทาง ครอบครัว การให้ออกาสกลับตนเป็นคนดี และผลประโยชน์สูงสุดที่เด็กและเยาวชนสมควรได้รับประกอบด้วย

หมวด ๒

การคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ข้อ ๑๘๘ การพิจารณาและมีความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้เสียหาย พนักงานอัยการต้องพิจารณาและมีความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนนั้นด้วย หากพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดควรได้รับการช่วยเหลือ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว วิธีการทางการแพทย์หรือวิธีการ ตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการนั้นด้วย

ในกรณีที่พิจารณาจากสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่า เนื่องจากการใช้อำนาจปกครองหรือความเป็น ผู้ปกครอง เป็นอุปสรรคต่อเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือผู้เสียหาย ให้พนักงานอัยการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้นั้น และแต่งตั้ง ผู้ปกครองแทนบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าการให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการใดอยู่ในอำนาจหน้าที่ ของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้พนักงานอัยการทำความเห็นเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณา เสนอหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ แต่ถ้าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด ให้เสนอ

ตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเท่าที่สามารถจะกระทำได้

กรณีตามวรรคสาม หากสำนวนการสอบสวนและการให้ความช่วยเหลืออยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบดำเนินการตามความเห็นของอธิบดีอัยการ

ในกรณีตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ หากพนักงานอัยการพิจารณาจากสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้กระทำความผิด ใช้อำนาจปกครองโดยมิชอบแก่ตัวเด็กหรือเยาวชน กระทำทารุณกรรม หรือกระทำการอันมีลักษณะก่ออันตรายให้เด็กหรือเยาวชน ประพฤติตนเสียหายหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อแถลงต่อศาลพิจารณาคดีดำเนินการ

ข้อ ๑๘๙ แนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีกรณีใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด

การดำเนินคดีใด หากเด็กหรือเยาวชนถูกกล่าวหาว่าร่วมกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่กระทำความผิดซึ่งความผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฐานมีเพื่อจำหน่ายและหรือจำหน่ายยาเสพติดให้โทษและความผิดอื่นซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่า

(๑) ผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ใช้เด็กหรือเยาวชนเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด

(๒) ในชั้นสอบสวน ปรากฏตามคำให้การหรือหลักฐานอื่นที่เด็กหรือเยาวชนอ้างถึงและพนักงานสอบสวนได้ตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานแล้ว ปรากฏว่าผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่เด็กหรือเยาวชนให้การถึงนั้น มีตัวตนอยู่จริง เช่น ตรวจสอบจากข้อมูลทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนจากสำนักงานทะเบียนท้องถิ่น

(๓) หากพนักงานอัยการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนแล้ว พยานหลักฐานและคำชี้แจงของเด็กหรือเยาวชนไม่อาจฟังโทษผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ได้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีจนถึงต้นตอของผู้กระทำความผิด

(๔) การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นผลในการปราบปรามผู้กระทำความผิด และสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติด เศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติได้มากกว่าการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชน

กรณีเช่นนี้ ให้พนักงานอัยการดำเนินการกับเด็กหรือเยาวชนไว้เป็นพยานเสียก่อนตามข้อ ๘๑ และหากมีความจำเป็นก็ให้ดำเนินการขอสืบเด็กหรือเยาวชนเป็นพยานไว้ก่อนตามมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๓

การดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

ข้อ ๑๙๐ วิธีปฏิบัติ

ให้นำความในระเบียบนี้ นอกจากลักษณะ ๒ หมวด ๓ ส่วนที่ ๘ การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยและลักษณะ ๘ การดำเนินคดีลักษณะอื่น หมวด ๓ การดำเนินคดีชั้นศาลสูง มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๑ การตรวจรับสำนวน

ในคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชน นอกจากต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ในเรื่องเกี่ยวกับการรับสำนวนแล้ว ถ้าพนักงานสอบสวนได้ตัวผู้ต้องหาสอบสวนและเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาต้องมีรายงานการสืบเสาะของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนประกอบในสำนวนการสอบสวนด้วย ถ้าไม่มีรายงานดังกล่าว ให้ถือว่า การสอบสวนคดีนั้นยังไม่เสร็จ ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่รับหรือคืนสำนวนการสอบสวนนั้นให้พนักงานสอบสวนรับไปดำเนินการต่อไป เว้นแต่กรณีดังนี้

(๑) สำนวนที่ผู้อำนวยการสถานพินิจส่งผลการสืบเสาะ ตามมาตรา ๘๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒) สำนวนการสอบสวนคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ส. ๑ พ.)

(๓) กรณีที่เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบถ้วนตามที่กำหนดในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว แต่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดวินิจฉัยว่า ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ หรือทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สำเร็จ

(๔) กรณีผู้อำนวยการสถานพินิจไม่อาจสืบเสาะข้อเท็จจริงได้เนื่องจากผู้ต้องหาหลบหนี ซึ่งพนักงานอัยการต้องรับสำนวนไว้พิจารณาตามความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีพนักงานสอบสวนได้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กหรือเยาวชนมาสอบสวนแล้วเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ถ้าพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง แต่ในสำนวนยังไม่มีรายงานการสืบเสาะของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้แจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการ เพื่อให้ได้รายงานการสืบเสาะดังกล่าวมาประกอบสำนวนต่อไป

ข้อ ๑๙๒ การตรวจสำนวนและการรับฟังข้อเท็จจริง

การพิจารณาสั่งสำนวนคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหา พนักงานอัยการพึงรับฟังรายงานการสืบเสาะของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาด้วย แต่ไม่ให้นำรับฟังรายงานเช่นว่านั้นในทางที่เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหา

ข้อ ๑๙๓ การร่วมประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

เมื่อได้รับเชิญจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู พนักงานอัยการต้องให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมดังกล่าวด้วยทุกครั้ง

ให้พนักงานอัยการผู้เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู พิจารณาระวัง ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

ให้พนักงานอัยการผู้เข้าร่วมประชุมตามวรรคสอง จัดทำบันทึกรายงานการเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ และนำไปรวมกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและความเห็นของผู้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ส่งมา

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามคำสั่งศาลด้วย

ข้อ ๑๙๔ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

เมื่อได้รับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและความเห็นของผู้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้พนักงานอัยการรับไว้เป็นสำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา และให้พิจารณาสั่งโดยเร็วว่า

เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรือสั่งให้แก้ไขแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หรือสั่งดำเนินคดีต่อไป โดยไม่ต้องรอสำนวน การสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ในกรณีข้อเท็จจริงยังไม่เพียงพอวินิจฉัยให้สอบถามผู้อำนวยการสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณา ถ้าข้อเท็จจริงได้ความว่าเด็กหรือเยาวชนไม่ได้กระทำความผิด หรือการกระทำของเด็กหรือเยาวชน ไม่เป็นความผิด หรือมีเหตุอื่นที่ควรสั่งไม่ฟ้องตามกฎหมาย ให้มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ทั้งนี้ เมื่อมีคำสั่งประการใดแล้ว ให้แจ้งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการพิจารณาทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง

เมื่อพนักงานอัยการได้รับรายงานจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าเด็ก หรือเยาวชนนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้ไปตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งให้เก็บ สำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาเอาไว้รวมสั่งในสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนต่อไป

เมื่อได้รับรายงานจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่า เด็กหรือเยาวชน ได้ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วนแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นชอบ ให้พนักงานอัยการพิจารณา มีคำสั่งไม่ฟ้องโดยไม่ต้องรอสำนวนการสอบสวน

ในกรณีเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา พร้อมความเห็นตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง และให้เสนอรองอธิบดีอัยการ หรือรองอธิบดีอัยการภาคเพื่อทราบ

คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการเป็นที่สุดโดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอื่น และให้แจ้งคำสั่งไม่ฟ้อง ดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนและผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทราบโดยเร็ว

การลงรับสำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ให้จัดทำและลงสารบบคดีมาตรการพิเศษ แทนการดำเนินคดี โดยนำสารบบ ส. ๑ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๕ การสั่งสำนวนการสอบสวนคดีที่มีการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ในคดีที่มีการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาแล้ว ให้จัดให้มีการลงสารบบ ส. ๑ และหมายเหตุให้ชัดเจนว่าเป็นคดีที่มีการใช้มาตรการพิเศษ แล้วให้พนักงานอัยการ มีคำสั่ง ดังนี้

(๑) กรณีพนักงานอัยการไม่เห็นชอบด้วยกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและสั่งดำเนินคดีต่อไป หรือกรณี ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป ให้พนักงานอัยการ พิจารณาสำนวนการสอบสวนนั้นต่อไปตามรูปคดี

(๒) กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องเพราะเห็นชอบว่ามีการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ครบถ้วนแล้ว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งยุติการดำเนินคดี โดยไม่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคห้าของข้อ ๔๘ ให้นำสำนวนมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาผูกกรรมเข้าด้วยกันกับสำนวนการสอบสวน และหมายเหตุไว้ในสารบบด้วย

กรณีคดีมีผู้ต้องหาหลายคนและมีการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาเฉพาะผู้ต้องหาบางคน ซึ่งพนักงานสอบสวนได้สอบสวนรวมไว้เป็นสำนวนเดียว ให้รับสำนวนไว้เฉพาะผู้ต้องหาที่ไม่ใช้มาตรการพิเศษ

แผนการดำเนินคดีอาญาเป็นสารบบ ส. ๑ ส่วนผู้ต้องหาที่ใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาให้พนักงานสอบสวนแยกสำนวน แล้วส่งสำนวนมาเพื่อพิจารณาเป็นอีกสำนวนหนึ่ง

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีและผู้ต้องหาหลบหนีและพนักงานสอบสวนส่งสำนวนมาไว้ก่อนแล้ว (ส. ๒) ต่อมาเมื่อได้ตัวผู้ต้องหาสอบสวนและมีการใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาด้วย

ข้อ ๑๙๖ คดีที่อยู่ในเงื่อนไขซึ่งอาจใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาได้

ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี และเป็นคดีที่อยู่ในเงื่อนไขซึ่งอาจใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาได้ หากพนักงานอัยการเห็นว่าการใช้มาตรการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่เด็กหรือเยาวชน ให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นตามลำดับชั้นถึงรองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคเพื่อพิจารณาสั่ง

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากรองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคไม่เห็นชอบด้วย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการ ดำเนินคดีต่อไป แต่ถ้าเห็นชอบด้วย ให้แจ้งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อพิจารณาดำเนินการ

หากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แจ้งว่าไม่อาจดำเนินมาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาได้ ให้ดำเนินคดีต่อไป แล้วรายงานให้รองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคทราบ

ข้อ ๑๙๗ คดีที่ศาลอาจใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญา

ในคดีที่มีการฟ้องเด็กหรือเยาวชนเป็นจำเลยในความผิดทางอาญาต่อศาล และอยู่ในเงื่อนไขซึ่งศาลอาจใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาเพื่อให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ หากพนักงานอัยการพิจารณาข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนและรายงานการสืบเสาะของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว เห็นว่าศาลอาจใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาแก่เด็กหรือเยาวชนได้ ให้พนักงานอัยการทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้มีการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามกฎหมายต่อไป

การยื่นคำร้องให้ศาลดำเนินการเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชน พนักงานอัยการอาจพิจารณานำไปใช้ในกรณีอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลด้วยก็ได้

ข้อ ๑๙๘ กรณีที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีที่ได้ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ หากหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นชอบตามคำสั่งศาล ให้มีคำสั่งยุติการดำเนินคดี กรณีที่ไม่เห็นชอบ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเพื่อยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๙๙ การสั่งคดีกรณีศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรมีคำพิพากษา

กรณีที่ศาลมีคำสั่งยุติคดีตามมาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ หากหัวหน้าพนักงานอัยการเห็นชอบตามคำสั่งศาล ให้มีคำสั่งยุติการดำเนินคดี กรณีที่ไม่เห็นชอบ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว เว้นแต่เป็นคดีต้องห้ามอุทธรณ์

ข้อ ๒๐๐ การนำกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้

การผิดฟ้องและการฟ้องคดีด้วยวาจาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง จะนำมาใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวเฉพาะกับผู้กระทำผิดซึ่งไม่ใช่เด็กหรือเยาวชนในขณะกระทำผิด และเป็นคดีซึ่งมีอัตราโทษไม่เกินอำนาจศาลแขวงที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว

ข้อ ๒๐๑ ผู้รับผิดชอบดำเนินคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ

คดีคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ อยู่ในเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวใด ให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้นเป็นผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๒๐๒ การรับเรื่องและการพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ

เมื่อได้รับการร้องขอหรือความปรากฏแก่พนักงานอัยการเองว่ามีเหตุที่ต้องร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะร้องขอต่อศาลได้เอง หรือมีการร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ให้พนักงานอัยการรับเรื่องนั้นไว้ และให้จัดทำและลงสารบบคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ โดยใช้ชื่อว่าสารบบ ส. ๑ คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ และดำเนินการต่อไปโดยเร็ว ดังนี้

(๑) สอบข้อเท็จจริงให้ได้ความชัดเจนเพียงพอที่จะวินิจฉัย ทั้งนี้ โดยอาจเรียกหรือเชิญบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนรวบรวมเอกสารพยานหลักฐานต่าง ๆ

(๒) เมื่อพิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะยื่นคำร้องต่อศาล ให้ทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งและลงชื่อในคำร้อง และยื่นต่อศาล ทั้งนี้ ในคำร้องดังกล่าวให้มีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

(๓) เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพได้ ให้ทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง และให้แจ้งผู้ร้องทราบ

เมื่อดำเนินการตาม (๒) และ (๓) แล้ว ให้รายงานอธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคทราบ

ข้อ ๒๐๓ การแจ้งผลคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ

เมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพประการใดแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้เกี่ยวข้องรวมถึงผู้ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลทราบโดยเร็ว

ข้อ ๒๐๔ การสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ

คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งจำเลยให้การรับสารภาพและต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลยนั้น ถ้าศาลเห็นว่าพยานโจทก์ที่เบิกความไปแล้วสามารถรับฟังได้ตามฟ้อง แม้จะสืบพยานโจทก์ได้เพียงปากเดียวก็ตาม หรือถ้าศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดี ไม่จำเป็นต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ หรือขออุทธรณ์การสอบสวนจากพนักงานอัยการประกอบการพิจารณาโดยไม่ต้องดำเนินการสืบพยานโจทก์ เช่นนี้ พนักงานอัยการสามารถใช้ดุลพินิจปฏิบัติตามที่ศาลสั่งได้

หากพนักงานอัยการไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลดังกล่าวในวรรคก่อน ให้พนักงานอัยการแถลงคัดค้านคำสั่งศาลไว้ด้วย

ข้อ ๒๐๕ การดำเนินคดีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

สำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน หากปรากฏภายหลังว่าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ หรือทำการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่สำเร็จ ให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินคดีต่อไปตามอำนาจและหน้าที่

หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้อง และเป็นกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ได้ถูกควบคุมหรือถูกขัง หรือถูกจำคุก ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนนำตัวเด็กหรือเยาวชนไปศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับการควบคุมตัวแล้วแจ้งคำสั่งศาลให้พนักงานอัยการทราบ โดยมีคำสั่งในสำนวนที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งคำสั่งศาลตามวรรคสองให้พนักงานอัยการทราบแล้ว ให้โอนสำนวนคดีที่มีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไปลงสารบบ (ส. ๑) ปกติ แล้วผูกสำนวนทั้งสองไว้ด้วยกัน

ลักษณะ ๘**การดำเนินคดีลักษณะอื่น****หมวด ๑**

การดำเนินคดีที่ไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ

ข้อ ๒๐๖ การดำเนินคดีที่ไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ

การดำเนินคดีที่พนักงานอัยการเห็นว่า การฟ้องคดีอาญาจะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการสั่งคดีอาญาที่จะไม่เป็นประโยชน์แก่สาธารณชน หรือจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือความมั่นคงของชาติ หรือต่อผลประโยชน์อันสำคัญของประเทศ

หมวด ๒**การดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร****ข้อ ๒๐๗ การสอบสวนในคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย**

กรณีที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย และได้มอบหมายหน้าที่นั้น ให้พนักงานอัยการคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทน ให้พนักงานอัยการผู้นั้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้าและรายงานผลการสอบสวนให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนทราบเป็นระยะ

กรณีที่ย้ายการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนได้มอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนแล้ว หากอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนได้มอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายนั้นดำเนินการ ดังนี้

(๑)หารือร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อกำหนดแนวทางการสอบสวน

(๒) ร่วมสอบสวนพยานหรือผู้ต้องหา และเข้าร่วมหรือมีคำสั่งหรือให้คำแนะนำพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานอื่นตามที่เห็นสมควร

(๓) รายงานผลการสอบสวนให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการทราบเป็นระยะ
การดำเนินการสอบสวนของพนักงานอัยการให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๐๘ การพิจารณาสิ่งคดีเกี่ยวกับความผิดที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย

ในกรณีที่ย้ายการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อการสอบสวนคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยตามที่ย้ายการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว และได้มีการทำความเห็นตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่งพร้อมสำนวนถึงอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเพื่อส่งให้พนักงานอัยการในท้องที่ซึ่งมีเขตอำนาจดำเนินคดีรับสำนวนไว้แทนโดยไม่ต้องทำความเห็น แล้วให้ส่งสำนวนไปยังอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนโดยเร็ว

ในระหว่างรอคำสั่งของอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการในท้องที่ซึ่งมีเขตอำนาจดำเนินคดีดังกล่าวพิจารณาดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าควรปล่อยตัวผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ ขอให้ศาลชั่ง หรือดำเนินการอื่นตามที่จำเป็น แล้วแต่กรณี และจัดการหรือส่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่ย้ายการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมีคำสั่งฟ้องและมอบหมายให้พนักงานอัยการในท้องที่ได้ดำเนินคดีแล้ว ให้พนักงานอัยการดังกล่าวรายงานอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนทราบเป็นระยะ

ข้อ ๒๐๙ การดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์และฎีกา

คดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีทำความเห็นเสนอพร้อมสำนวนและสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อส่ง

ข้อ ๒๑๐ การรายงานผลคดี

เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีความผิดตามความในหมวดนี้ ให้พนักงานอัยการส่งสำเนาคำพิพากษาดังกล่าวและรายงานให้อัยการสูงสุดทราบโดยเร็ว

หมวด ๓

การดำเนินคดีชั้นศาลสูง

ข้อ ๒๑๑ การดำเนินคดีชั้นศาลสูง

การดำเนินคดีชั้นศาลสูง ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

หมวด ๔**การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น****ข้อ ๒๑๒ การรับสำนวนที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น**

การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังอยู่ในคดีอื่น ที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ให้พนักงานอัยการดำเนินการ ดังนี้

(๑) หากคดีอื่นศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการประจำศาล ที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ต้องหาต้องโทษจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีต่อไป ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับฟ้อง ให้คืนสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) หากคดีอื่นศาลได้มีคำพิพากษาแต่คดียังไม่ถึงที่สุด พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการให้ผู้ต้องหา มาอยู่ในเขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องคดีได้ หรือนำผู้ต้องหามาส่งพร้อมสำนวนการสอบสวน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นคดีที่มีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกันและผู้ต้องหาบางคนต้องโทษจำคุก ตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกควบคุมหรือขังในคดีอื่นในเขตอำนาจศาลอื่นซึ่งคดี ยังไม่ถึงที่สุด ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการแยกสำนวนการสอบสวนผู้ต้องหาที่ถูกจำคุก ตามคำพิพากษาถึงที่สุดและผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด ส่งไปยังพนักงานอัยการ ที่มีอำนาจดำเนินคดีตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

หมวด ๕**การดำเนินคดีกรณีได้รับแต่งตั้งเป็นอัยการทหาร****ข้อ ๒๑๓ อำนาจหน้าที่ของอัยการทหาร**

พนักงานอัยการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอัยการทหาร มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญ ศาลทหาร และให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กรมพระธรรมนูญหรือกระทรวงกลาโหมกำหนด

ข้อ ๒๑๔ วิธีปฏิบัติในการฟังคำพิพากษา

ให้อัยการทหารยื่นคำร้องต่อศาลทหารชั้นต้นให้ปรากฏในสำนวนของศาลว่าเมื่อศาลจะอ่านคำพิพากษา ศาลทหารกลางให้คู่ความฟังในกรณีที่จำเลยถูกส่งตัวไปขังหรือจำคุกที่เรือนจำต่างท้องที่ขอให้ศาลอ่านคำพิพากษา ศาลทหารกลางให้โจทก์ฟังก่อนที่จะส่งคำพิพากษาไปอ่านให้จำเลยฟัง หรือไม่ก็ขอให้อ่านให้คู่ความฟังพร้อมกัน โดยอ้างเหตุเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เพื่อโจทก์จะได้มีโอกาสยื่นฎีกาได้ทันกำหนดอายุความ

คำร้องตามวรรคหนึ่ง ควรยื่นพร้อมกับอุทธรณ์ในกรณีที่อัยการทหารอุทธรณ์ หรือเมื่อได้รับสำเนาอุทธรณ์ ของจำเลยในกรณีที่ฝ่ายนั้นอุทธรณ์ ก็ให้ยื่นโดยพลันหรืออาจจะขอขยายระยะเวลาฎีกาก็ได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๑๕ กำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์หรือฎีกา

การอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้นในเวลาปกติ และการฎีกาคัดค้าน คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารกลางในเวลาปกติ ให้ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันอ่านหรือถือว่า ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้นหรือศาลทหารกลางให้จำเลยฟัง

หมวด ๖

การดำเนินคดีกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา

ข้อ ๒๑๖ วิธีปฏิบัติในการควบคุมตัวทหารผู้ต้องหา

เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวทหารผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการพิจารณา
ดำเนินการ ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

กรณีที่ทหารผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร และพนักงานอัยการสั่งฟ้อง
ไม่ทันในวันที่ได้รับสำนวนพร้อมตัวทหารผู้ต้องหา และเป็นกรณีที่มีได้มีการสั่งให้ปล่อยชั่วคราว ในกรุงเทพมหานคร
ให้พนักงานอัยการมอบตัวทหารผู้ต้องหาให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานสอบสวน ส่วนในจังหวัดอื่น
ให้ฝากตัวผู้ต้องหาให้เรือนจำควบคุมไว้

ข้อ ๒๑๗ การแจ้งผลคดีเพื่อการประสานงาน

คดีที่ทหารเป็นผู้ต้องหาและอยู่ในอำนาจศาลยุติธรรม เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือมีคำสั่ง
เด็ดขาดไม่ฟ้อง ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังฝ่ายทหาร และหากศาลยุติธรรมมีคำพิพากษา
ให้พนักงานอัยการแจ้งคำพิพากษาของทุกชั้นศาลไปยังฝ่ายทหารด้วย

ในกรณีที่ศาลยุติธรรมเป็นผู้สั่งปล่อยตัวทหารผู้กระทำความผิดและไม่มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมารับตัว
ให้พนักงานอัยการแจ้งให้ทหารผู้นั้นไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด

หมวด ๗

การดำเนินคดีแก่ต่างคดีอาญา

ข้อ ๒๑๘ หลักการในการแก้ต่างคดีอาญา

การใช้ดุลพินิจในการรับแก้ต่างคดีอาญาให้แก่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือราษฎร ต้องเป็นไป
เพื่อรักษามลประโยชน์ของแผ่นดิน คุ่มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ได้กระทำไปตามหน้าที่หรือได้กระทำ
ตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยความสุจริต และต้องคำนึงถึงการให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งด้วย
แต่ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ

ความในหมวดนี้ “อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีอาญา หรืออธิบดีอัยการ
สำนักงานคดีปราบปรามการทุจริตภาค แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๑๙ การรับเรื่องและส่งจ่ายสำนวน

ในกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีอาญาเป็นผู้พิจารณาส่งจ่ายเรื่องแก้ต่างคดีอาญา
ให้แก่สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาที่รับผิดชอบ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาได้รับเรื่องแล้ว
ให้ลงรับในสารบบความอาญาที่แก้ต่าง (ส. ๕) ทันที ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนให้แก่
พนักงานอัยการในบังคับบัญชา

ในต่างจังหวัด เมื่อรับเรื่องแก้ต่างคดีอาญาแล้วให้ลงรับในสารบบความอาญาที่แก้ต่าง (ส. ๕) ทั้งนี้ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้ส่งสำนวนให้แก่พนักงานอัยการในบังคับบัญชา เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีของพนักงานอัยการในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อ ๒๒๐ การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐาน ให้พนักงานอัยการวิเคราะห์คำฟ้อง ข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่โจทก์ใช้เป็นข้ออ้าง แล้วสอบถามผู้ถูกฟ้องถึงข้อต่อสู้ให้ครบถ้วนทุกประเด็น แล้วบันทึกคำให้การ (อ.ก. ๒๒) รวมไว้ในสำนวน ในกรณีที่ผู้ถูกฟ้องจัดทำคำให้การเป็นหนังสือให้รวมไว้ในสำนวน แล้วส่งผู้ถูกฟ้องหรือผู้แทนให้รวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อต่อสู้ รวมทั้งข้อเท็จจริงที่จะต้องใช้ในการซักค้านพยานในชั้นไต่สวนมูลฟ้องและอื่น ๆ ที่จำเป็นให้เพียงพอแก่การพิจารณารับแก้ต่าง และหากเห็นสมควรพนักงานอัยการอาจให้ความร่วมมือในการแสวงหาพยานหลักฐานหรือสอบพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมไว้ในสำนวนด้วยก็ได้

หน่วยงานของรัฐที่ร้องขอมีหน้าที่สั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง หากไม่อาจทำได้โดยลำพังให้ขอความช่วยเหลือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรณีที่ผู้ร้องขอไม่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมพยานหลักฐานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้พนักงานอัยการส่งเรื่องคืนผู้ร้องขอ โดยให้อธิบดีอัยการเป็นผู้มีอำนาจสั่งคืน เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐถูกฟ้องเป็นจำเลยให้พนักงานอัยการทำความเห็นเสนอสำนวนตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๒๑ ผู้มีอำนาจสั่งคดี

ในกรณีที่มีความเห็นควรรับแก้ต่าง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งรับแก้ต่าง

กรณีมีความเห็นควรไม่รับแก้ต่าง ให้อธิบดีอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งรับหรือไม่รับแก้ต่างและเมื่อมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น เว้นแต่กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้ถูกฟ้องขอให้อัยการสูงสุดชี้ขาดในเรื่องไม่รับแก้ต่างและอัยการสูงสุดมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มิมีคำสั่งไม่รับแก้ต่าง ให้พนักงานอัยการทำหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องขอให้ดำเนินการแก้ต่างคดีอาญาทราบทันที

คดีที่ประชาชนสนใจหรือคดีสำคัญ เมื่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาหรือสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริตภาค แล้วแต่กรณี ได้รับสำนวนแก้ต่างคดีอาญาแล้ว ให้รายงานตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุดทันที

ข้อ ๒๒๒ เจ้าพนักงานหรือราษฎรที่พนักงานอัยการได้มีคำสั่งฟ้องคดีอาญาแล้ว

คดีอาญาใดที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือราษฎรในคดีนั้นแล้วห้ามมิให้พนักงานอัยการไม่ว่าจะเป็นบุคคลเดียวกับผู้สั่งฟ้องหรือไม่ก็ตาม รับแก้ต่างคดีอาญาให้กับหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือราษฎรนั้น

ข้อ ๒๒๓ กรณีการแก้ต่างเจ้าพนักงานและราษฎรในคดีวิสามัญฆาตกรรม

ในกรณีที่เจ้าพนักงานหรือราษฎรในคดีวิสามัญฆาตกรรมถูกฟ้องคดีอาญาก่อนที่อัยการสูงสุด

จะมีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรม ให้พนักงานอัยการรอการพิจารณาหรือไม่รับแก้ต่างคดีอาญาให้กับบุคคลดังกล่าว จนกว่าอัยการสูงสุดจะได้มีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรมแล้ว

เมื่อได้รับการร้องขอและคดีมีเหตุอันสมควร พนักงานอัยการยอมใช้ดุลพินิจรับแก้ต่างคดีอาญาให้กับราษฎรผู้ร่วมกระทำการกับเจ้าพนักงานในคดีวิสามัญฆาตกรรมได้ หากคดีวิสามัญฆาตกรรมดังกล่าว อัยการสูงสุดได้มีคำสั่งไม่ฟ้องแล้วและข้อเท็จจริงฟังได้ว่าราษฎรผู้นั้นได้ร่วมกระทำการกับเจ้าพนักงานในคดีดังกล่าว ทั้งนี้ ให้รับฟังข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป

ข้อ ๒๒๔ การให้บุคคลภายนอกเป็นนายความเข้าร่วมดำเนินคดีกับพนักงานอัยการ

ในคดีซึ่งพนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีไว้แล้ว หากตัวความแสดงความประสงค์ขอแต่งตั้งนายความเข้าร่วมแก้ต่างคดีกับพนักงานอัยการ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาอนุญาตให้กระทำได้

ในกรณีที่มีนายความเข้าร่วมแก้ต่างคดีกับพนักงานอัยการ ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่านายความจะกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ให้คดีของพนักงานอัยการเสียหาย ให้พนักงานอัยการพิจารณาขอให้นายความละเว้นหรือกระทำการนั้น ๆ ได้ หากนายความดังกล่าวไม่ยินยอมปฏิบัติตาม ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจขอถอนตัวจากการรับแก้ต่างคดีเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๒๕ การขอถอนตัวของพนักงานอัยการ

เมื่อพนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีไว้แล้ว หากความปรากฏในภายหลังว่า มีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้พนักงานอัยการเห็นว่าไม่สมควรรับแก้ต่างคดีอีกต่อไป ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจขอถอนตัวจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง เมื่ออธิบดีอัยการมีคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น และแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบ

กรณีที่เกิดอยู่ในชั้นศาล ให้พนักงานอัยการแถลงขอถอนตัวต่อศาล

ข้อ ๒๒๖ การแถลงให้ศาลทราบถึงการรับแก้ต่าง

เมื่อมีคำสั่งรับแก้ต่างคดีแล้ว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนยื่นคำแถลงต่อศาลโดยให้ระบุในคำแถลงให้ชัดเจนถึงเหตุผลในการรับแก้ต่าง และอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ พร้อมทั้งระบุชื่อพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการแก้ต่างให้แก่จำเลยแต่ละคนไว้ด้วย

ข้อ ๒๒๗ การตามประเด็น

ในกรณีที่มีการส่งประเด็นคดีแก้ต่างไปสืบพยานที่ศาลอื่น ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตามประเด็นไปสืบพยานด้วยตนเอง เว้นแต่กรณีที่มีเหตุอันสมควรและไม่ทำให้คดีเสียหาย ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำบันทึกเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อขออนุญาตส่งประเด็นไปให้พนักงานอัยการประจำศาลที่รับประเด็นว่าความแทน เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการสั่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ ๒๒๘ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ต่างคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๒๒๙ การแจ้งคำสั่งและคำพิพากษา

เมื่อศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาในคดีที่รับแก้ต่างประการใด ให้พนักงานอัยการทำหนังสือแจ้งคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ผู้ร้องขอทราบ เว้นแต่ผู้ร้องขอได้ทราบแล้ว

ข้อ ๒๓๐ การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์และฎีกา

เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาในคดีแก้ต่างแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีเสนอสำนวนพร้อมความเห็นชั้นศาลพิพากษามาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการ ภายในห้าวัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา และให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ออกคำสั่งว่าจะอุทธรณ์หรือฎีกาหรือไม่ แล้วแจ้งผลคดีให้ผู้ร้องขอทราบ

ในกรณีที่พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีเห็นควรยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ให้ร่างคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกาเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพร้อมสำนวนและความเห็น

ข้อ ๒๓๑ การแก้อุทธรณ์และแก้ฎีกา

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์หรือฎีกา หากเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีทำคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกา โดยให้หัวหน้าพนักงานอัยการตรวจร่าง

หมวด ๘**การดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม****ข้อ ๒๓๒ อัยการกับคดีวิสามัญฆาตกรรม**

เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิบุคคลทุกฝ่ายในคดีวิสามัญฆาตกรรมเป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่ง ที่จักอำนวยความสะดวกและก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม พนักงานอัยการต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการคุ้มครองสิทธิของทุกฝ่ายในคดีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้ถูกกระทำหรือฝ่ายเจ้าพนักงาน โดยเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพ เข้าร่วมทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและยื่นคำร้องต่อศาลให้ทำการไต่สวนการตาย และเข้าร่วมทำสำนวนสอบสวน ตามมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการชั้นสูตรพลิกศพ

ในการเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพและเข้าร่วมทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ ให้รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เพื่อให้ทราบเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ในกรณีที่มีการใช้อาวุธปืนยิง ให้ดำเนินการจัดเก็บคราบเขม่าดินปืนจากมือของผู้ตายและของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในคดี เพื่อส่งให้ตรวจพิสูจน์หาธาตุสำคัญที่มาจากกระสุนปืนด้วย

เมื่อได้รับสำนวนการไต่สวนการตายจากศาลแล้ว ให้รวบรวมสำนวนชั้นสูตรพลิกศพพร้อมสำนวนการไต่สวนของศาลส่งให้พนักงานสอบสวนโดยเร็ว

ข้อ ๒๓๓ การสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม

พนักงานอัยการต้องเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทำสำนวนสอบสวนร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการตรวจสอบอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมต่ออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา หากพนักงานสอบสวนส่งสำนวนดังกล่าวผิดหลงให้หัวหน้าพนักงานอัยการหรืออธิบดีอัยการส่งสำนวนคืนพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ข้อ ๒๓๔ คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนต้องสั่ง

คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนต้องออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นั้น หมายความว่าคดีที่ความตายเกิดขึ้นโดยผู้กระทำมีเจตนาฆ่าเท่านั้น

ข้อ ๒๓๕ คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีวิสามัญฆาตกรรม

ให้พนักงานอัยการรอการสั่งคดีที่ราษฎรถูกกล่าวหาว่ามีเจตนาฆ่าเจ้าพนักงานจนกว่าอัยการสูงสุดจะมีคำสั่งในคดีวิสามัญฆาตกรรมที่เกี่ยวข้องพันกันเสียก่อน เว้นแต่การสั่งยุติการดำเนินคดีเพราะผู้กระทำความผิดถึงแก่ความตาย

กรณีที่เกิดจะขาดอายุความหรือคดีจะครบกำหนดระยะเวลาฝากขังครั้งสุดท้ายหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นต้องรีบฟ้อง ให้เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณา หากอธิบดีอัยการมีคำสั่งฟ้องให้รายงานอัยการสูงสุดทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ส่งสำเนาความเห็นและคำสั่งของพนักงานอัยการและสำเนารายงานการสอบสวนไปให้ด้วย

ข้อ ๒๓๖ การรายงานผลคดีวิสามัญฆาตกรรม

คดีวิสามัญฆาตกรรมที่อัยการสูงสุดสั่งฟ้องนั้น ให้พนักงานอัยการรายงานผลคดี และคัดสำเนาคำพิพากษาทุกกระยะเสนออัยการสูงสุด

ข้อ ๒๓๗ การดำเนินการอื่นในคดีวิสามัญฆาตกรรม

การดำเนินการอื่นในคดีวิสามัญฆาตกรรมนอกเหนือจากที่กำหนดในระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการชั้นสูตรพลิกศพโดยอนุโลม

หมวด ๙

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

ข้อ ๒๓๘ หลักการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกคำพิพากษาเดิมซึ่งถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิด หากปรากฏหลักฐานขึ้นใหม่ว่าบุคคลผู้นั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด พนักงานอัยการหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งมีสิทธิขอค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตลอดจนสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปเพราะผลของคำพิพากษานั้นคืน

ข้อ ๒๓๙ อำนาจหน้าที่ในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

กรณีมีเหตุตามกฎหมายที่จะรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ หากพนักงานอัยการเห็นสมควร หรือมีการร้องขอจากบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามกฎหมาย ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้

ข้อ ๒๔๐ กำหนดเวลาในการยื่นคำร้อง

คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ต้องยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิพากษาคดีนั้น หรือศาลอื่นที่มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ อันเป็นเหตุที่จะขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ หรือภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาในคดีเดิมถึงที่สุด เว้นแต่มีพฤติการณ์พิเศษ

ข้อ ๒๔๑ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐาน ให้พนักงานอัยการสอบสวนผู้ร้อง พยานผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการทั้งหลายอื่นที่เห็นว่าจะประโยชน์แก่คดี เพื่อให้ได้ความว่าผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิและมีเหตุตามกฎหมายที่จะยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ตลอดจนความประสงค์ที่จะขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน

ข้อ ๒๔๒ การพิจารณาคำร้อง

เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวในข้อ ๒๔๑ เสร็จแล้ว ให้พนักงานอัยการทำความเข้าใจว่าควรยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่หรือไม่ แล้วเสนอสำนวนไปยังอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง และเมื่อมีคำสั่งประการใด ให้รายงานอัยการสูงสุดโดยเร็ว

ข้อ ๒๔๓ กรณีพนักงานอัยการเป็นผู้ร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่จะต้องระบุเหตุตามกฎหมายโดยละเอียดชัดเจน และถ้าประสงค์จะขอค่าทดแทนเพื่อการที่บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน ให้ระบุความประสงค์ดังกล่าวในคำร้องด้วย

ข้อ ๒๔๔ กรณีบุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำเนาคำร้อง และแจ้งวันนัดไต่สวนจากศาล ให้พนักงานอัยการไปฟังการไต่สวนและซักค้านพยานของผู้ร้องด้วย

ข้อ ๒๔๕ การยื่นคำคัดค้าน

กรณีที่บุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อศาลอุทธรณ์สั่งรับคำร้องแล้ว ก่อนวันสืบพยาน ให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำคัดค้านตามที่เห็นสมควรและเตรียมพยานหลักฐานเข้าสืบภายหลังที่สืบพยานผู้ร้องเสร็จแล้ว

ในกรณีที่มีความเห็นไม่ควรยื่นคำคัดค้าน ให้รีบทำความเข้าใจเสนออธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่งคำสั่งของอธิบดีอัยการให้เป็นอันยุติ

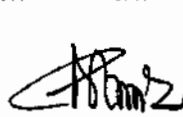
ข้อ ๒๔๖ การอุทธรณ์หรือฎีกา

ให้นำความในลักษณะ ๘ การดำเนินคดีลักษณะอื่น หมวด ๓ การดำเนินคดีชั้นศาลสูง มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์หรือฎีกาในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่โดยอนุโลม

ข้อ ๒๔๗ วิธีปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับผลคดี

กรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อคดีถึงที่สุดให้รายงานผลคดีให้อัยการสูงสุดและแจ้งผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายวงศ์สกุล กิตติพรหมวงศ์)
อัยการสูงสุด